

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 14 червня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ХВАЛИВ ЛЕТ АСТРОНАВТІВ, гратулював їм та казав, що найменував їх обох підполковниками. Президент відвідав майорів астронавтів Джеймса МакДінніта і Джеймса Г. Вайта в Космічному Центрі в Гюстоні, Техас, летючи до своєї ферми на відпочинок. Обидва астронавти на пресовій конференції казали, що людина в завісі розв'язала справу, як жити в космічних просторах, а тепер використовувати це практично і астронавти мусять під час довгих летів розв'язувати такі прозаїчні справи, як харчі, спання, праця та більше місця в кабіні.

ДЕМОКРАТИ ВЖЕ МАЮТЬ 5-ох ПРЕТЕНДЕНТІВ НА КАНДИДАТА НА ПОСАДНИКА НЬО ЙОРКУ, але ще не вирішили, хто з них має найбільші шанси перемогти республіканського кандидата конгресмена Джона В. Ліндсея. Конгресмен Вільям Ф. Раш вже оголосив свою кандидатуру. Бо він планував кандидувати і проти Роберта Ф. Вагнера, бувши з так зв. реформованих демократів. Між іншими можливими демократичними кандидатами згадують міського контролера Абрагама Д. Віма, окружного прокуратора Френка С. Гогена, президента Миської Ради Пола Р. Скрієйна, голову Федеральної Комісії Рівних Можливостей Ф. Д. Рузвельта, молодшого, Радий Пол О'Дваер також зголосив свою кандидатуру.

60 КАТОЛИКІВ ДЕМОНСТРУВАЛИ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЬО ЙОРКУ ПЕРЕД ВАТИКАНСЬКИМ ПАВ'ЛІОНОМ. Демонстрація була не проти Папи Павла VI, тільки проти того, що бруклінський римокатолицький єпископ Врен Дж. МакЕвгарт зарядив закриття шпиталю ім. св. Катерини. Демонстранти мали паперові написи про те, що Христос не залишив би хворих, і домагалися, щоб шпиталь продовжував свою діяльність. Виставка поліції сфотографувала написи, а демонстранти вийшли до калісці Ватиканського Павлийону, де молилися. Ньюйоркський кардинал Френсіс Спелман повідомив в неїлю, що не буде закривати шпиталь ім. св. Франсиска в Бронксі і що планує збудувати новий будинок коштом \$20 мільйонів.

СЕНАТОР РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ДЖЕВІТ К. ДЖЕВІТО ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕВІРКИ НА СПРАВІ ЕКОНОМІКИ у зв'язку з недавньою заявою голови Ради Федеральної Резерви Вільяма М. Мартіна про те, що теперішній стан економіки ЗДА нагадує розвиток економіки з кінця 20-их років, перед великою депресією. Президент Джонсон заявив, що економіка цієї країни буде збільшуватися в найближчому часі. Мартин був на конференції з Президентом, але не відкидав свої заяви щодо майбутності, тільки сказав, що тепер економіка ЗДА збільшується. Внесок Девітса про перевірку підтримує конгресмен республіканець Томас В. Курпе із Мізурі.

У СВІТІ

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ ОБ'ЯВІВ ВІЗІТУ ПАПА ПAVЛЮ VI. Обраний в грудні минулого року на президента Італійської Республіки лідер Соціал-демократичної партії Джузеппе Саррагат поїхав у парадному поході в містечку суботу 12 червня до Ватикану, як суверенної "держави в державі" і склав офіційну візиту Папі Павлу VI. В товаристві Саррагата був кол. прем'єр, міністер закордонних справ Аматоре Фанфані, Президента Саррагата прийняли у Ватикані з усіма для таких випадків устаткуваннями традиційних парадів. Саррагат і Павло VI мали 45-хвилинну розмову, після чого Папа прийняв всіх інших членів Італійської делегації. Папа дякував Саррагатові за його становлення, як міністра закордонних справ, в обороні пок. Папи Пія XII, що його тауварула театральна п'єса Рольфа Гохмута "Заступник" в справі життя за Гітлера. Саррагат конферував також з державним секретарем Ватикану, кард. Амлето Сімоньїні.

ПРЕЗИДЕНТ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, АЛБЕС КВЕНСОН САБІ, СТАВ міністром закордонних справ у новому уряді в Гані. Він їздив до Аккри, столиці Гани, виконуючи тул президентом Нкрумахо, але вже вернувся до Нью-Йорку. Він виконуватиме свої функції президента Генеральної Асамблеї поки на вересень сесії ОН не виберуть наступного президента, і головуватиме на парадному засіданні Генеральної Асамблеї в Сан-Франсиско наприкінці цього місяця з нагоди 20-річчя існування Об'єднаних Націй.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II СВЯТКУВАЛА В СУБОТУ 12 ЧЕРВНЯ офіційно своє 39-річчя, хоч насправді роковини її народин припадають на 21 квітня. Тепер сполучено традиційну військову парад з 150-літніми роковинами англійсько-німецької перемоги над Наполеоном у битві під Ватерлоу. Летунський показ відкрито наслідку поганого погоди. Попереднього дня проголошено листу 1.800 осіб, яким королева надала різні титули. Вичислення між ними також 4-ох довговолосих популярно-кабаретових співаків "бітлсів", як "члени Ордену Британської Імперії" спричинило різку критику в різних газетах.

КОМІСІЯ ДЛЯ СПРАВ РОЗБОРЩЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИЙНЯЛА 89 голосами без спротиву рішення стікати конференції для справ розборщання з участю "всіх країн". Під такою формулою перепачковано пропозицію "нейтральних", щоб у конференції розборщання брав участь також Комуністичний Китай. Названа Комісія складається з усіх 114 членів Об'єднаних Націй: 25 членських держав не були прийняті або не голосували — між ними ЗДА, які вважають, що "конференція розборщання" з поверх 100 учасниками і між ними Комуністичний Китай — це буде тільки політичне непеваче збігання.

47 АЗИЙСЬКО-АФРИКАНСЬКИХ КРАЇН ДАЛИ СВОЮ ЗГОДУ на участь в азієсько-африканській конференції "на вершині", яка має розпочатися 29 червня в Альжирі. Запрошення розіслано до 60-ох країн. 9 африканських держав відмовилися, про кілька держав вже відомо, що від них не придуть їхні голови, монархи чи президенти, а якіч урядовці. СССР забігас за свою участь в тому збігванні пошленими атаками проти "американського імперіалізму". "Правда" промовчує, що це Пейпінг спротивлявся участі СССР в тій конференції і закидав це об'єдну — Америці.

СТІГНЕТ БУДУТІ ТАКИ ДІСТАНЕ ВІД АМЕРИКИ транспорт харчів і тютюну, вартості 37 мільйонів дол. Стриманий той транспорт після великої, стігнетишким урядом організованої демонстрації проти амбасди ЗДА в Каїро та спалення бібліотеки ім. Дж. Ф. Кеннеді. Американська дипломатія ніби сподівалася, що відновлення американської допомоги спонукає президента Гамалю Абделя Нассера поводитися пристойніше на африкансько-азійській конференції, яка 29 д. м. зійдеться в Альжирі.

ПРОМОЦІЯ АСТРОНАВТІВ

Президент Ліндон Б. Джонсон, віддаючи з кінцем минулого тижня Контрольній Осередок експедиції в космос в Гюстоні, Техас, віддаючи до ранга полковників-лейтенантів докторів Джеймса МакДінніта і Джеймса Г. Вайта, в оточенні яких, після їхньої прощальної, і відно президента Джонсона на цій світлиці.

Конгрес вирішує справу нового департаменту міських справ

Вашингтон. — Цього тижня під наряди Палати Репрезентантів прийде справа створення департаменту міських справ, яка то проблема була в Конгресі під час урядування попереднього президента і до сі не була вирішена. Президент Джонсон хоче, щоб ця справа була цього року вирішена, бо це дозволило б йому здійснювати його широкі прагмату про велике громадство. На чолі нового департаменту міських справ стоїть новий секретар міських справ, який збільшив би число членів Президентського кабінету. Президент захоплюється цим, що конгресний Конгрес без більших труднощів здійснює його законопроекти, хоч натиснути на Конгрес, щоб схвалив новий закон про організацію нового департаменту. Але в політичних колах гадають, що Конгрес дещо охолонув у своїй прихильності до Президента, внаслідок того, що немає успіхів в законорідній політиці, головним чином у справі боїв у В'єтнамі та в кризисі, що від 24-го квітня закінчується в Домініканській Республіці. Покійний президент Джон Ф. Кеннеді висів був подібний законопроект про департамент міських справ, але Конгрес відхилив його в 1962-му році.

Найвищий Суд ЗДА проти телевізійних передач своїх нарад

Вашингтон. — Головини судді Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен повідомив президента Колумбія Бродкастінг Систем д-ра Франка Стентона про те, що Найвищий Суд ЗДА відхилив прохання цієї ради до телевізійної станції і не дозволяє на те, щоб наради Суду могли бути передавані в телевізійній станції. Цей лист опубліковано аж тепер, хоч він писаний ще на початку цього тижня.

Футболісти УСН-у гратимуть з "Ганзою" у фіналі ЗДА

Футбольна дружина Українського Спорту Клубу в Нью-Йорку, яка здобула в грі з Чашу ЗДА першість Сходу, діждалася вирішення суперника до великого фіналу за чемпіонат, і Чашу ЗДА. Цим суперником буде німецька дружина "Ганза" з Шинга, яка перемогла 4:3 "Кікерс" в останній зустрічі Фіналу Заходу, відбутій минулої неділі, 13-го червня у Лос-Анджелесі. УСН розіграв з "Ганзою" двох фінальних змагань за першість країни. Один з них відбувся наперед в неїлю 27-го червня, в Нью-Йорку і на них Управу УСН-у відіграла вже передпродаж білетів. Другі змагання будуть розіграні в Шинга, але їх дата ще не певна. Коли "Ганза" вперасться з приготуваннями, ця зустріч могла б відбутися вже в наступну неїлю, 20 червня. Якщо б були якісь труднощі, то другі змагання фіналу будуть визначені в Шинга в кінці тижня, в якому припадає американське свято 4-го липня.

Минулої п'ятниці, 11-го червня, відбулися в Нью-Йорку футбольні змагання двох дружин світової слави, а саме "Сантос" з Бразилії і "Міліяно А. К." з Італії, які погодилися на цю зустріч при нагоді їх турне. Змаганням на гриці Трайборо Стадіуму пригладалося понад 25-000 осіб, а декілька тисяч любителів футболу вернулися з під брям стадіону, який вже був переповнений. Зустріч цих двох славних дружин закінчилася перемогою 1:1 після швидкої, напруженої та на високому рівні гри.

В змаганнях Міжнародно-Футбольної Ліги минулої неділі занотовано такі виследи: "Нью Йоркерс" — "Варезе" 2:1 і "Португеза" — "Мюнхен 1860" 4:2. На чолі показників виступала дружина "Нью Йоркерс", яка збриняла НА-ФСоюзу і має в своєму складі двох змагунів УСН-у Нью-Йорку. В середу, 16-го червня, відбудуться перші футбольні змагання на новому Шей Стадіоні в Нью-Йорку. В них зустрінуться з черговий Гім МФЛ-і дружини "Вест Гем Юнайтед" (Англія) і "Португеза" (Бразилія).

ПРОТОКОЛ РІЧНИХ НАРАД ГОЛ. УРЯДУ УНІОСОЗУ із сьогоднішнім числом "Свободи" починаємо друкувати офіційний Протокол Річних Нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу, що відбулися в тижні від 17 до 21-го травня ц. р. на Союзісті. Друк цього протоколу 4-сторінковими вкладками до щоденника, що є офіційним органом УНІОСОЗУ, потриває приблизно тиждень. Протоколи кожнотомішних нарад Головного Уряду УНІОСОЗУ, звіти головних урядовців, дебати над цими звітами та нові справи і ухвали є без сумніву найважливішим джерелом цієї великої організації і тим самим заслуговують на увагу не тільки всіх її членів, але й найширших кіл громадянства.

Візита де Голля в Бонні трохи направила відносини між Францією і Німеччиною

Західно-німецький канцлер Людвіг Ергард (ліва) і французький президент Шарль де Голь відпочивають на приватній публіці під час зустрічі на летовищі в Бонні.

Вонн. — Французький президент Шарль де Голь відвідав столицю Західної Німеччини Бонн в минулотижневій п'ятницю і суботу та мав довгі наради з канцлером Людвігом Ергардом. Німецький комуніст повідомив про згоду де Голля на конференцію "на вершині" 6-ох країн Європської Економічної Спільноти задля переведення їх політичної єдності, однак французький прем'єр Жорж Помпиду заявив, що "нічого стосовно не вирішено" і що така конференція є тільки "одна з можливостей". Франція наполягає, що передумовою для політичного з'єднання Західної Європи, і то тільки у формі свободної конфедерації, повинні стати узгодження хлітими двома державами на прорахунок політики, цін, фінансування сільського господарства, узгодження справ торгівлі, промислу і податкової системи. Зате де Голь бачив-то погодився, що у підході до комуністичних країн треба зовсім інакше і вороже ставитися до Східної Німеччини, як штучного твору, що поставив і політику СССР на розбитті і послаблення німецького народу. Західні комментатори стверджують, що хоч між Францією і Західною Німеччиною далі існують поважні розбіжності у справах підходу до НАТО, до Америки й американської політики в південній Азії та у справі прийняття до європейського концерту держав Британії, проте ці останні відвідини де Голля дещо взаємними між ними двома державами направили.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗАВЕДЕНО ВІЙСЬКОВИЙ ТРІОМВІРАТ

Сайгон. — Після того, як у п'ятницю мин. тижня, 11-го червня ц. р., зголосили свою димісію прем'єр Фан Гуї Кват, президент Фан Хак Суу і ціла тимчасова законодавча рада, звернувшись до військових лідерів, щоб ті вирішили прохання політичного кризу, склався в минулу неїлю 13 червня військовий тріомвірат — Національний Комітет Проводу. В його провіді став генерал Нгуєн Ван Тіс, який в уряді Фан Гуї Квата був міністром оборони. Він має 43 роки, з католиком і має підтримку однаково з боку сільськогосподарсько-в'єтнамського католицького антикомуністичного табору, як і американської амбасаді. Віце-маршал Нгуєн Као Кі, командант південно-в'єтнамського летунства, став головою так званої Виконавчої Ради, себто насправді уряду і виконуватиме фактично функції прем'єра, а Нгуєн Гуу Ко став генеральним комісаром збройних сил, чий пач насправді міністром військових справ. Коли попередній прем'єр, Тран Ван Гуонг, відійшов під натиском з боку воєнних будиств, що називали вгорі прем'єр Фан Гуї Кват зрісся під тиском з боку воєнних католиків. Ці останні закидали прем'єра, що він надто "м'який" у відношенні до неврагів і замало рішучий у веденні війни проти комуністів.

Тейлор вернувся з Вашингтону

Американський амбасадор у Південному В'єтнамі Максвелл Тейлор вернувся вже до Сайгону з Вашингтону, де використав у чий дощучу пору року, коли американські летунські дії можуть відбуватися тільки в обмеженому обсязі, комуністичні партизани продовжують свою офензиву, яка заскочила південно-в'єтнамський комісар збройних сил, чий пач насправді міністром військових справ. Коли попередній прем'єр, Тран Ван Гуонг, відійшов під натиском з боку воєнних будиств, що називали вгорі прем'єр Фан Гуї Кват зрісся під тиском з боку воєнних католиків. Ці останні закидали прем'єра, що він надто "м'який" у відношенні до неврагів і замало рішучий у веденні війни проти комуністів.

„Чудо в Заблудові“ біля Білостока

Варшава. — Мешканці Варшави й інших міст у Польщі схвилювані вістками, що біля шляху Білсько-Білосток, за півтори кілометра від Заблудова, двічі появилася постать Матері Божої. Вона бачилим вперше заповілася через 13-річну дівчину, що з'явилася знову 30-го травня і люди повинні молитися, бо настане велика горе, страшна війна. В неїлю 30 травня маси народу поспішали відвідати це місце. Заарльована комуністична міліція вживала навіть слізних газів, щоб розпошити та відстрашити людей, але це їй не вдалося і на тому місці збиралося кілька тисяч людей. О год. 6:30 бачилим небо засяло і збіраним об'являвся Пречиста Діва. До того місця падали чатер тепер люди навіть з далекіх околиць, сподівалися, що там знову по'явиться Діва Марія. Комуністична цензура заборонила поміщувати про це будь-які вісті. Церковні кола, завжди дуже обережні в таких випадках, зберігають мовчанку.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Відбувся IV з'їзд СЗСУ — Селянської Партії

Форт Вейн, Індіана. (Д. І. Я.) — В днях 29-30-го травня ц. р. відбувся тут 4-ий з'їзд СЗСУ-СП. 29 делегатів від осередків Селянської Партії в ЗДА, Німеччині, Англії і Австралії прослухали і продискутували доповідь про міжнародне становище і завдання української еміграції, про правобудів як основу духовості українського народу, та звіти ЦК і фракції СЗСУ-СП в УНІОСОСІ, чотирьох з'їздами організації. Ухвалені доповіді і звіти резолюції з'їзду закінчав Державний Центр Української Народної Республіки й усього українську еміграцію скеровувати свою діяльність на допомогу нашому народові в Україні в його боротьбі проти русифікації і комунізації, що їх здійснює більшовицька Москва. Активність делегатів з'їзду, які виступали в дискусіях, саме скликання з'їзду, пов'язане з чималими видатками, покритими жертвоними членами організації, якують, що й на тлі певного зблудування еміграції до проблем батьківщини, є ще сили, які живуть інтересами поневолені братів і сестер в Україні. Делегати 4-го з'їзду СЗСУ-СП обрали свої керівні органи. На голову ЦК СЗСУ-СП переобраний В. А. Доленко. На першого заступника голови обраний Ю. С. Семенко, заступником голови на Австралію — відомий діяч Лівобережної України економіст В. С. Душавіс, заступником голови на ЗДА — Д. С. Мельник, відповідальним секретарем — М. П. Сакало, технічним секретарем — В. М. Шевченко. Фінансовий відділ очолює Д. І. Ярмоленко з двома членами. До Центрального Комітету обрано також сім осіб — голови крайових комітетів в Англії, Австралії та деяких осередків в ЗДА. Перед початком з'їзду о. Григорій Сиваченко прочитав молитву, а після закінчення праці з'їзду його делегати і численні гості пішли в місцеву УАПЦ на панахиду по сл. п. С. В. Петлюрі. Учасники 4-го з'їзду СЗСУ-СП ухвалили видати збірник матеріалів присвячених українському селянському руху на еміграції та станові селянства в поневоленій більшовицькій Москві України.

В ДІТРОЙТІ ВІДБУЛАСЯ ТРЕТЯ ГРАДУАЦІЯ В УВШ

Дітройт. — В неїлю 13 червня мала відбутися урочиста градуация 46 учнів Укр. Вищої Школи (Гай скул) Непор. Зачаття в Дітройті. Це вже третій випуск УВШ. В градуacyjnych торжествах брали участь Високопреподобний о. Микола Коут ЧСВВ — протігумен ОО, Василій в ЗДА, та о. Степан Хрестат професор Коледжі св. Василія в Сентфорді, Конн. Від учнів прощальні промови вголосили для закінчення градуация: Леся Ласка та Софія Глова. Школа існує вже 6 років і в зарод. ОО, Василій під проводом о. Ігумена Іоаннєв Лотоцького та Сестер Василіанок під проводом Сестри М. Емелі, директорки школи. Позабутий список градуантів: Ангеліна 'Аполлонів, Ми-рон Андраш, Донна Вабак, Христия Хоженська, Ярослав Верещинський, Богдан Витвицький, Олександр Вільхивська, Ірина Вірстук, Софія Возняк, Орест Волошун, Роман Галас, Петро Гішман, Надія Готра, Ольга Губар, Галина Гішка, Софія Глова, Алла Деркач, Галина Деркач, Ольга Івануш, Марія Каличук, Кароліна Кієль, Михайло Кітлик, Софія Ковал, Галина Ковалевська, Софія Ковалевська, Марія Крамарчук, Марія Кушник, Зенона Кушник, Ласка, Роман Ласка, Галина Мадич, Микола Марціш, Дарина Нічай, Анна Новачок, Ірина Пастух, Анна Сабі, Офіційний список градуантів: Ангеліна 'Аполлонів, Ми-

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КИРОВОГРАДСЬКІ ЛІПКИ

Кіровоградський завод „Металіст“ виробляє такі „сходові ліпки металеві“, що геть відлітаються від тих, які ще діди робили.

Ліпки, — пише квітневий „Перець“, — мають своєрідні ознаки: розбризкують воду в усі бони (чечуть); через зливаю рурку (носни); вода і не капне; дірочки в розбризкувачі води набиті цяхом і мають найрізноманітніші розміри та малюнки; ліпки мають стількі гострих, незачинених виступів, розірваних країв, що брати в руки їх не можна.

...А БАТЬКИ ОХРИСТИЛИ

...Якось Анатоль (керівник комсомолу в Ізмальському районі на Одещині) зупинив „газика“ (тобто автомашину) на узбіччі і бачив хлопця. Він довго і турботливо розпитував його про дружину, про дитину та батьків...

Що ж таке трапилось? Це розповів сам Анатоль у статті спеціального кореспондента „Молоді України“ (часопис з 22 травня): „Він комсорг школи, викладач; дружина — вчителька. А батьки без їхнього відома охристили дитину. Учильнику мало з роботи не звільнили, та й йому перепало“.

Далі сам кореспондент пише: „Церков у районі чимало. Віруючих також“.

НІ ВІДПОЧИТИ, НІ ПОЇСТИ

Берегове на Закарпатті. Тут будують нову фабрику, щоб використовувати місцеві сировини. Здалеку, — розказують до-

НЕХІТЬ ДО „ДІЛОВИХ КІНОФІЛЬМІВ“

Редактор „Радянської України“ (часопис з 23 травня) у своїй передовиці пише, що кіно — це найплітніший засіб для ідеологічної роботи, і бештає Львівську, Запорізьку, Донецьку і Вінницьку області за те, що „картини ділових кіножамрів, не абиякої пізнавальної і виховної цінності лежать без руку в сховищах“.

СВОБОДА
FOUNDED 1983
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Здорова спільнота

Українська національна спільнота в Америці у кожному відношенні здорова й динамічна, з усіма добримми — і злими — прикметами здорової, народоправної громади.

Ще твердження потрібне, бо ще відносно недавно, кілька місяців тому, могло доводитися і здавалося, що наша спільнота увійшла в таку кризу, з якої немає виходу. Як мусить скінчитися якщо вже не катастрофою повного розвалу нашої суспільно-організаційної системи, то поважним її захитанням. Ми мали кілька "галасів знечев'я", які розбурхували пристрасті, розпалювали антагонізми, мобілізували "табори", перетворювали на противників і ворогів учасників прихильників і взагалі створювали метушню, в якій не один навіть з досвідчених громадських діячів тратив, здавалося, нерви.

Було дві головні і, треба додати, важливі справи, що нагло стали "кісткою незгоди" в нашій громаді: справа збирання підписів за створення Українського Католицького Патріархату і справа нашого відношення до відвідувачів з-поза залізної застави. Перша справа мала виключно внутрішній характер і практично була тільки справою певної тактики, а не суті. Натомість друга справа, справа відношення до відвідувачів із СРСР, хоча також відноситься до тактики, вже затронула й деякі принципові питання і мала зовнішню ініціативу. Суперечності у цій другій справі не "утивають", і вони в кожній хвилині можуть дістати нову "поживу", що її цілком певно підготували і держать в запасі у Москві.

Як згадано, суперечності в цій справі ще далеко не минули, але, як видно з розвитку подій, і дебат упродовж останніх тижнів, вони вже куди спокійніші, "нормальніші", бо поступово згладжуються екстремі, привертання пристойний тон, набирас поваги аргументація. Що більше, тут і там спостерігається виразні позначки того, що характеризує кожну добру родину: після більше чи менше припадкової суперечки скріплюються родинні вузли, поглиблюються взаємні почуття, і це доводить, що наша спільнота в своїй основі мотлива, здорова і що перед нею велике, світле майбутнє.

600.000 градуантів

У дершій половині червня в усіх американських високих школах переводиться майже скрізь однаково "коммеморент" — традиційна церемонія закінчення шкільного року, з роздачею дипломів, титулів і нагород. Відомо, що з кругло півтори тисячі американських коледжів і університетів не всі отримують на однаковому науково-дослідному й навчальному рівні. Різняться вони також надзвичайно числом студентів: коледж, наприклад, Американський Інститут для закордонної торгівлі у Фініксі в Арізоні нараховує трохи понад 200 виконавців, то Каліфорнійський університет має їх понад 60.000, а Ньюйоркський Міський навіть понад 100.000! У сумі вони випустили цього року близько 650.000 градуантів, з яких 525.000 дістали ступінь "бакалавра", решта — магістрів і докторів. Це кругло одна чвертьна понад двомільйонної армії студентів, що студіювали в минулому році в американських високих школах.

Всі ці молоді люди впливаються автоматично на ринок праці. До них кругло 600.000 високоосвічених кандидатів на працю треба додати високий відсоток 42-мільйонної маси учнів, що, скінчивши 16-ий рік життя, до якого зобов'язує шкільний закон, покидають школу і переходять на заробіткову працю. Можна співчувати тим, які змушені робити це з родинних і матеріальних причин, бо в наш час люди без високої і фахової освіти мають чимраз вузькі перспективи. Вони здані на важку фізичну працю, якої — внаслідок процесу автоматизації — стає щораз менше. А просто трагічною є доля неосвічених фізичних робітників у старшому віці.

Очевидно, що чим більше кадри людей з високою освітою, тим більша духовна цінність такого народу, тим вища в ньому культура, тим глибша до нього пошана від чужих. Закінчення останнього шкільного року з імпонуючим числом випускників високих шкіл — 6.735 в Ньюйоркському міському університеті, 6.570 в Колумбійському, 4.100 в Рутгерському і т. д., — спонукає передусім до заклику на адресу українських батьків та української молоді: Хай не буде українських юнаків і дівчат без високої освіти! Використовуймо всі широкі можливості студіювання і переборюймо всі перешкоди, що стоять на дорозі до високих студій, — воно нам сторицею виплатиться — у духовній сфері, у виміні користуватися життям і в практичних можливостях заробітку.

ЖИТТЯ І ЛЕГЕНДА
ОЛЕНИ СТЕПАНІВНИ

(1)

Був січень 1915-го року. На засніжених вулицях Відня прохажував увагу на молоденького кадета в сірому з грубого сукна військового плаща із зеленими влогами. Синьо-жовтий бантик на його шапці вказував, що це — Український Січовий Стрілець. Зустрічні, помітивши, як він справно салютує старшинам і відповідає на привіт воякам, вдвинулися в урочливе дитяче личко й дивувалися, як це приймають у військо таких хлопчаків.

Молоденький вояк знайшов адресу редакції "Українського Кореспондента Блат" і ввійшов до кімнати. Привітавшись, став розпитувати про статків із Галичини, може в редакції є список тих українців. Замість відповідей на студентка львівського університету, ця смілива дівчина, мас вже ступінь кадета й напевно здобуде вищу старшинську рангу, коли усунуть усі труднощі, що їй, як жінці, не рідко доводиться. Єдина в Європі кадетська дівчина-кадет від самого початку війни перебувала в чинній армії. Разом із іншими Січовими Стрільцями її посилали на патрулі, вона боролася в окопах і навіть кілька разів брала участь в атаках московських позицій. Пани Степанівни до цієї пори не була ще ранена, а коротку відпустку на Рідзівля Святи використала на розшуки своїх родичів, які втекли з Галичини, де у Вишнівчичу її батько був українським (в оригіналі — "руським") священником.

За цим загальним вступом німецька газета подала інтерв'ю, в якому Олена Степанівна задала про свою участь в організації Українських Січових Стрільців у Львові, що мала своєю ціллю визволяти Україну з-під московського ярма. Вона наводила приклади, які тільки було дівчаткам знати призначення за їхню військову службу, скільки їй самій потрібно було вжити зусиль, щоб

ШЕВЧЕНКІВ МОНУМЕНТ
У ВАШИНГТОНІ
Поєма ВАТСОНА КІРКОНЕЛЛА
З англійської мови перекладає д-р Б. К.

(Дослівний — невіршований — переклад поеми Ватсона Кірконелла, написаної спеціально з нагоди урочистості вшанування пам'ятки в суботу, 22-го травня 1965 року, та виголошеної Автором під час урочистості. Оригінальний, англійський текст цієї поеми був надрукований в "Свободі" з 25-го травня ц. р. та в англійському "Тижневику" з 29-го травня 1965).

В цю ніч я пропоную вам безсмертний тост:
Ного нації неважко гордість, палкий порив,
Так чуло втілений у бронзі й мрамур
У цьому масстатному місті Заходу.

Стилясь перед мармуровою плитою, на якій він стоїть,
Стилясь перед твердою поставою, володарем рук,
До його прозірливих очей, до чола, оберненого до всього світу

Без прапору покритиш від свого простого походження.
Стилясь перед його візією свого народу,
В його поході до Волги й повної перемоги над неволею,
У визволенні невольників і цілої нації з ярма,
Воскреслої, самодержавної, без ворожого пригноблення.

Цей поет проповідував у гніві, безстрашно й вільно,
Безсмертну справу свободи людини.
Родившись в неволі, як і весь його народ,
Він два рази по дванадцять літ ніс ярмо неволі.
Визволені друзини заходами, очився мистецтвом
І полум'я свого серця виливав у віршах.

Коли ж звернув очі на Україну,
Він залишив набір романтичних візій,
Які прикривали її села рожевим світлом,
А побачив крізь них глибину страшної ночі,
Безодню страждань, нужди й печалі,
Глибину від людського жалю й понад рятуюнок.

Тож його поезія вилася в могутній клич
До Волги, до визволення поневоленців.
Знищення гніз неволі стало його найдорожчою метою,
Цим запалив він всю Україну вогнем.
Вогні, що запалив він, пішли, як повінь,
І волю здобули невільні в день його смерті.

Мільйони селян оплакували його смерть,
Цього мученика-Линкольна їх печальній Україні,
Воздвиг великої дорозі, стаючи в ряд,
Якою на волі через чорні степи, йшов поїзд,
З труною, де він — німий і вже нечулий,
З Москви до Києва був везений шістьсот миль.

Він був, без сумніву, тим одним,
Що спас свою націю, її віру в себе від смерті:
Народну мову, що була в невазі, він взяв, як крицю,
З якої вилував вогненний меч;
Свого народу взяв він візії й бажання
І з них створив палаючий вогненний степ;
Історію народу, заорану ворожим плугом під землею,
І її аналіз пустив в поїзд грозовими кроками.

Князь Ігор йшов війною, як на забаву, крізь степи,
Героїв кров'ю полилася земля половецька;
Безстрашний Богдан з державним центром в Чигирині,
Великий Гонта його мстився в Лебедині,
І долини кривилися труном під Берестечком
І на Жовтків Волах;
Тим герої і поєвати
Він викликав з давніх, давніх могол
У словах надзвичайної краси,
Щоб піднести славу в пам'яті його нації.

Всі ж теперішні страждання затумують давно славу.
В шуканнях образів для своїх поем
Він звертався до старих гелленських часів,
І там, як символ долі свого народу,
Знайшов він Прометея, прикованого до скелі,
І лютуючого чорного орла над ним.

Більше як сто років минуло з часу його смерті,
І все Шевченків дух живий, як і колись,
Він бачить націю свою іще в неволі,
Що вивалася була на короткий час, ізнов у ланцюгах.
Царський трон змінився на "максистську культуру",
Царський царський орел — на червоного тижного яструба;
Прометей все прикований до скелі;
Гнівний козак під партійним замком
Прикований до фабричного станка чи на полі до плуга —
Колгоспний кріпак, фабричний раб.

Тож тримаймо живою пам'ятку вільними людьми
Шевченкову любов до людської свободи.
Як може вийти Україна з неволі,
Коли весь світ заклятий тиранією?
Як може ми побачити сід сонця Свободи законів,
Коли Європа, Америка, Африка і Азія
Спускаються до кривавого зачину,
Плямованого в Москві коло Леніна моголи?
Кордон розривав обставлені лизими псами,
Колочим дротом і мінами обгородили їх пильні доглядачі,
Щоб бути певними при помочі убивчих приладів,

НЕ-РОСІЯНИ — ЦІЛЬ КИТАЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ
М. Млаковий

Часопис "Staten Island Advance", що обслуговує 200-тисячне населення Стейтен Айленду під Нью Йорком, виділив 23 травня ц. р. під таким наголовком статтю Горста Петцалла. Вже самий наголовок говорить за себе, а подані в статті відомості про "доброчесні" відносини між двома червоними імперіями — СРСР і Китаєм та про намагання останнього вдарили в найвідчужливіше місце свого противника настільки цікаві, що про них варто дізнатися, що про них варто дізнатися, і читачам "Свободи". Це тим більше, що в статті присвячено значне місце нашому народові, дармащо деякі відомості про нього подано з помилками.

Своїм систематичним підбурюванням неросійських народів СРСР, як автор статті Петцалл, — червоний Китай ударяє по найвідчужливішому нерву Кремлю... поширюючи свою доктрину визвольних воєн і на совєтські національні меншини, поновлює російським імперіалістичним колоніалізмом.

Автор наводить демографічні дані СРСР, зазначаючи, що з 229 мільйонів його населення, понад 100 мільйонів припадає на не-російські групи, а саме (в мільйонах): українці — 37 (?), туркестанці — 13, казасці 8,5, білоруси — 8 і т. д.

Протягом історії, — продовжує автор, — багато з цих національних груп плекас не-навіть проти росіян... і під час другої світової війни тисячі українців, кримських татар та калмиків боролися по німецькому боці. Протиросійський спротив продовжувався і в післявоєнні роки. Є відомості, що українські партизани вбили коло 50 совєтських урядовців, починаючи з 1961 року. Саботажні на підприємствах в неросійських районах є частим явищем. У Києві чотири роки тому 33 студенти університету відмовилися складати іспити в російській мові, і після їх арешту за ними провадили "Наступного дня після їх арешту число "33" намальовано великими літерами чорною фарбою на стінах Київського університету".

Влітку 1963 року червоні китаїці почали пересилати до СРСР через кордони в рідко заселену совєтську Азію спеціальні вишколені агітатори. Після кількох сутичок між китаїцями і совєтськими прикордонними військами Кремль посилив прикордонну сторожу і пересунув ще 5 азіатських дивізій за Урал. Цей геноцид тривав й далі.

Дуже шкода, що Петцалл, подаючи такі цікаві інформації, не вийде з марксистського раю. Доля гірка, усім це відомо, Той частини світу, що є за залізною завісою.

Шевченко живе, і він не є самотній
В цих гірких пам'ятках із бронзи й каменю.
Ного безсмертна поезія завжди хвилює серце,
І в безсмертності мистецтва
Ного могутній дух в нашому світі буде жити
І буде будити від безплідного сну ледаче життя.
Будьмо чуйні! Ворог надіверма.
Не даймо, щоб серце Великого Кобзаря розбилося знову!

"СЕРЦЯ І БУРЕВІЙ"
I. Салт

Українських книжок про Далекий Схід і Азію взагалі мало обмаль та й відомості про обмеженій групі читачів. Тому ми були дуже втішені появою книжки В. Несторовича — "Серця і буревії". Це — перша спроба написати й видати більшу книжку, і треба сказати, дуже успішну спробу. Ми віддавна знаємо автора, як публіциста та доброго журналіста, йому належить також ряд новел і коротких оповідань.

У пресі вже були і рецензії на цю книжку, дбайливо написану та гарно оформлену. Тож ми не будемо переказувати її змісту або робити оцінку її літературних якостей. Наша ціль — підкреслити її значення як історичного документу про певні події, що відбулися на Уссурийщині, Зеленому Клинці, або Зеленому Клинці.

Яких п'ятдесят літ тому вийшли друком у Галичині цікаві подорожні враження під назвою "Листи з чужини", в яких описано життя наших переселенців на Далекому Сході. В 1907 р. журналіст Штенфельд відрукував у Харбіні, в Манджурії, свої враження з подорожі по Уссурийщині і дав цікавий опис м. Микольська. Уссурийського, тоді дуже малого містечка, яке він порівняв з Гадячем: його базаром, селянами, волами, горами кауїтів та горідині. Це місто є головною сценною, на якій відбувалися події, описані в "Серцях і буревіях".

У 1930-их роках вийшла в Харбіні у перекладі на російську мову повість Ф. Даниленка — "Олексій Супрун", присвячена українцям Амурської, Української та Східної Росії й передати (?) його японським та американським капіталістам.

Згадано там постать Неділка - Борковського, якого ми бачили останній раз у Харбіні перед його від'їздом до Галичини, отамана Семюнова, який старався дістати підтримку українців для боротьби проти червоних. Ця постать викликає свого часу багато суперечливих чуток та спорів, але до кінця 1930 р. він був прихильний до українців, хоч пізніше змінив своє оточення та орієнтацію. Його розстріляли в Москві в 1948 або наприкінці 1945 року.

У Микольську, Хабаровську, Благовіщенську, Чіті та у Владивостоці бурхливо розвивалися українське життя, поставали організації. Люди жили вітками з України й турбувалися нею, а молоді йшли туди, щоб своїм життям боронили свободу.

В Несторович у своєму романі розповідає про різні пригоди своїх героїв у змішаній, барвистій дійсності тих часів на тлі альянської інтервенції, калейдоскопічних змін урядів, боротьби партізанів, яких червоні старалися взяти під свою контроль, а описує майже всіх загиблих. Про партизана Шевченка і його бойову діяльність існують різні погляди серед совєтських істориків червоної в'язниці народів.

(Закінчення на стор. 3-й)

добитися права стати фронтовиком. Йй спершу дозволили бути доглядачкою ранених. "А я хотіла боротися, — продовжувала Степанівна свою розповідь. — Спершу я мусіла задовольнитися тим, що мені дозволено брати участь у військових правах. 29-го вересня відійшла остання сотня Українських Січових Стрільців у поле проти ворога. Я ще раз просила, щоб мені дозволено піти з нею як чинний січовик, і врешті мою волю вдоволено".

"Під час утяжливих маршів я була в найкращій злагоді з моїми товаришами. Я не мала ніяких привілеїв та полегш, мене не звільняли від ніякої патрулі, від ніякої варти — і саме цього я бажала. Та ні разу я не чула натяків, не завважила нестакту супротив мені. І з моїми товаришами по правді ділила всю долю й недовго. Командант нашої сотні вкоротці іменував мене десятником, і мене призначено на інструктора свідків українських охотників. Під час 5-денного відпочинку в Сент Микльшті я своєю особистою витривалістю здолала повірених моїх оцім до

вести до такого воєнного заводу, що капітан Б. почав відтоді вважати мене за рівноправну з моїми товаришами-мужчинами.

"Як командант патрулю я мала нагоду віддати добрі послуги в боях у Карнатах. У проміжку Вишків ми перший раз пройшли ворожий вогонь. І в глибині серця я незвичайно раділа тою небезпечкою, що її ми перебували дуже цілеспрямовано, бо ніхто з нашого малого відділу не був поранений, а я могла команді 131-ої бригади, до якої ми були придлені, принести дуже важливі відомості про силу й рухи ворога. І з тої пори командант бригади став нас дуже часто вважати за найкращих і найнебезпечніших завдань. Іноді ми були охороною для гармат, іноді як передія або задія сторожа; нас також вислали як розвідників патрулі. 10-го листопада наш відділ виконав окружну атаку на москалів коло горбка Комарника. Москалів побито, в чому велика заслуга Українських Січових Стрільців. Після цієї битви мене предложено до відзначення, і генерал Фляшман, за один день ми пройшли 56 кілометрів. Я була вкрай

любовиш урочисту промову, вручив мені медалью за хоробрість, а привітав під час того військової відділи віддали мені честь дельюдою. Зі зворушення я мало не розплакалася, і але власне тому, що я живу, а всіми силами здержала слюзи і подякувала за віддану пошану лише військовим полковникам".

Панна Степанівна під час цієї розповіді була помітно схвилювана. Згадка про віддану їй військовою честю зворушила її. Вона опустила очі й вела далі:

"Незадовго після того іменовано мене фельдфебелем, а зараз за тим отримала я відзнаку кадета. Під мою безпосередньою командою були переважно гуцули, які змив сповняли кожний мій наказ і тим незвичайно обслуговували мені виконання команд. І ніколи я не мусіла їх сварили або карати, хоч безперечно це зробила б, коли б була на те потреба. При тої команді, поминаючи небезпечку, ми взяли на себе величезні труднощі, відбуваючи надмірно утяжливі марші. І так, наприклад, за один день ми пройшли 56 кілометрів. Я була вкрай

чу стриманість і скромність, палення на слова признання для її незвичайних учнів і з чарівною усмішкою борюлася проти таких похвал..."

Не забракло в газеті й захоплені для живої вроди панни Степанівни, якої не притримували військовий однострій: "Уніформу свою носить вона як щось зовсім природне. Це є шортський, "комісій" мундир, який мусів витримати беззастанови марші серед порохів і болю, служив в окопах, широкі штани, обтянуті вину камашами, і комісій черевички, що зрадикували малу стопу. На комір відзнаки її військового ступня. При боці довшої шаблі з підфіцерським портопом".

В кінці було зазначено, що ця чудова й героїська українка 16 січня вертається на фронт.

Так писали віденські часописи, а за ними й вся європейська та заокеанська преса. Популярними стали світліни вродливої дівчини у військовому мундирі й шапці Українських Січових Стрільців. (Далі буде)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 17-го ДО 21-го ТРАВНЯ 1965 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ“, КЕРГОНКСОН, Н. И.

Перший день нарад

Понеділок 17 травня 1965 р.

Згідно з вимогами 32-го параграфу статуту, в дні 17-го до 21-го травня 1965 року відбулися в приміщенні „Союзівці“ чергове Звичайне Річне Засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу.

В нарадах взяли участь члени Головного Уряду, тобто Головного Екзективного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головної Ради і Головний редактор органу „Свобода“, а саме:

Головний Екзективний Комітет: Головний президент Йосип Лисогір, заступник головного президента Степан Куропас, заступник головного президента Анна Герман, головний секретар Ярослав Падок, головний касир Роман Слободян.

Головна Контрольна Комісія: президент д-р Володимир Галан, секретар Петро Пуцило та члени Іван Кокольський, Іван Іванчук. Заступник президента, інж. Володимир Коссар, ізза недуги не брав участі в нарадах.

Головна Рада: Богдан Зорич, Ярослав Гук, Тарас Шпікула, Дмитро Шмагала, Василь Гузар, Андрій Джула, Анна Чопик, Іван Ожежинський, Галина Олек, Осипа Олінкевич, Мiron Куропас, Марія Демидчук, Олена Штогрин. Богдан Мельник недугою виправдав свою неприязність.

Головний Редактор „Свободи“: Антін Драган.

Крім названих членів Головного Уряду на деяких сесіях були присутні обласні організатори Володимир Гріняк і Степан Гауриш.

I. ВІДКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ І ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

У понеділок 17 травня 1965 р., о год 10.15 ранку, у приватності вищезгаданих осіб головний президент Йосип Лисогір відкрив наради, після чого, прийнявши по традиції, стоячи, відповіли український і американський гімни. По цьому головний президент привітав присутніх, висловивши радість зі зустрічі з ними та водночас висказав почуття смутку з приводу неприязності двох членів Головного Уряду, гол. контролера інж. Володимира Коссара та гол. радного Богдана Мельника, яким недуга не дозволила прийти на наради. Він побажав їм швидкого повороту до повного здоров'я й до його побажання прилучилися всі присутні, під-

Йосип Лисогір
головний президент УНС

писавши відповідні письмові привітання обом неприязним членам уряду. Після цього формального відкриття нарад, гол. президент виголосив наступне привітальне слово:

Вступне слово головного президента Йосипа Лисогора

Пані й Пани, Головні Урядовці УНСоюзу!

Ми зібралися сьогодні тут згідно з постановами нашого статуту, щоб переглянути нашу діяльність за минулий рік та схвалити її програму на цей рік. Зустрічаємося на тлі хвилюючих і навіть провісальних подій. Світ довкола нас виглядає, наче б був у ферменті більше, ніж будь-коли в історії. Переживаємо не тільки те, що називають експлозією людності, але рівночасно й експлозію в підходах до проблем виховання, релігії, соціальних реформ, політики, подорожництва, торгівлі, дослідів, медицини та відношення людини до себе самої. Всі фази діяльності підлягають зміні, як людство шукає остаточної відповідей на зміни в умовах. Підхід до розв'язки з часом змінився і рішучий, але завжди часто він несприятливий і невдовільний.

Наші проблеми в Союзі подивуватимуть відповідно проблемам людства, як цілості. Ми вітально зацікавлені добробутом кожного і всіх наших членів, як і всієї нашої спільноти. Ці самі проблеми, що стоять перед нашими федеральними, стейтськими і місцевими урядами, а саме: здоров'я, освіта, безпека та моральний і економічний добробут кожного громадянина і кожної громади, з такою ж нашою проблемою. Величезні зусилля, що їх започатковано або плануються започаткувати для усунення убогості, для поліпшення терпіння хворих забезпеченням їх кращою медичною опікою, для усунення перешкод соціальної несправедливості і дискримінації, для виховання, вишкиту й опіки над нашою молоддю, для забезпечення відповідними мешкальними й відпочинковими угодженнями, для збільшення і поліпшення можливостей праці, всі з цих цілей, що їх президент Джонсон називав для Величного Суспільства, з її цілями УНС від самого початку його заснування сімдесят один рік тому.

Але це ще не все, що ми намагалися зробити. Саме в цій хвилині історії на політичній сцені світу розгортається напружена драма, яка легко могла б привести до катастрофи. Московський і китайський комуністичний імперіалізм, який мав замінити успіхи індивідуальності й фальшивий інтернаціоналізм з боку Заходу, тепер натрапив на рішучий спротив з боку американських збройних сил на повсюдних. Ми приглядаємося цій драмі з великим жалем, бо це з трагедія, яку наш Союз і наші публікації передбачували вже перед десятиріччями. Хотілося б пригадати: „Я казав, що так буде“, але тепер не час на таку лицарську реакцію. Навпаки, теперішня ситуація повинна бути тільки скріпкою нашої рішучості продовжувати боротьбу за наші принципи і наші вірування із ще більшим запалом та ще більшою напругою, ніж досі.

Студіюючи історію наших земляків, ми приходимо до висновку, що українці це подивуватимуть народ. Від майже сто років, де вони не поселилися у вільному світі: в Північній чи Південній Америці, в Австралії чи в Європі, вони творили і залишилися солідною демократичною групою християн, глибоко релігійних, послухних законам, надзвичайно працьовитих і самопевних. Наші земляки в Україні, в моїй opinio, такі самі, хоч тепер і безсилі, щоб взяти свою долю в свої руки. Подумаємо тільки хвилину над пережиттями і відданістю найбільшого сьогодні між живими українського мученика кардинала Йосифа Сліпого, щоб переконалися, що Україна і український народ ані не покorenі, ані не наведені на безбожництво — вони поневолені Москвою.

Ми твердили і твердимо, що тривалий мир у світі можна досягнути тільки тоді, як усі нації будуть вільні і незалежні. Ми твердили і твердимо, що комуністично-московський імперіалізм з головним ворогом такого ладу в світі, якого прагнуть вільні люди, тому отже імперіалізм з розв'язати цю імперію та визволити Україну і всі поневолені Москвою народи. Елімінація комуністично-московської експлуатації нерозривних народів з абсолютною передумовою тривалого миру в світі. Цей самий принцип відноситься й до комуністично-китайського імперіалізму.

Наше становище проти комунізму було й є ясне та зрозуміле. В минулому здавалося, що ми в цьому самі. Але сьогодні обставини змінилися. Все більше й більше наших лідерів у столиці країни, в Об'єднаних Націях та закордонно користуються тією мовою, тими аргументами і тими ідеями, що їх ми голосили весь час. А від початку цього року наш уряд у Вашингтоні вже не тільки говорить, але й діє.

Було б з мого боку самохвальною твердити, що українці відповідали за ці зміни в ситуації. Але було б одна-

Ladies and Gentlemen:

We have assembled here today as prescribed by our Constitution and By-Laws for the purpose of reviewing our activities of the past year and approving a program for this year. We meet against a background of exciting and even ominous events. The world around us seems to be in ferment more than ever before in history. We not only have a population explosion but parallel explosions in the approaches to the problems of education, religion, social reforms, politics, travel, commerce, research, medicine, and man's relation to himself. Every phase of activity is in flux as humanity searches for definitive answers to changing conditions. The approach to solutions at times is bold and determined but all too often it is hesitant and inadequate.

Our problems in Soyuz parallel, to a surprising degree, the problems of mankind as a whole. We are vitally concerned with the welfare of each and every member of our Association and our community. The very same problems that face our federal, state, and local governments, namely the health, education, safety, and the moral and economic well-being of every citizen and each community, are also our problems. The gigantic efforts and projects that have been or will be launched to eliminate poverty, to alleviate the suffering of those in poor health by providing better medical care, to break down the bars of social injustice and discrimination, to educate, train, and care for our youth, to provide adequate housing and recreation facilities, to improve employment opportunities, all of these goals which President Johnson has set for the Great Society, are and have been the goals of the UNA since it was founded seventy-one years ago.

But that is not all that we have tried to do. At this very moment in history a tense drama is unfolding on the world political stage which could very well lead to a holocaust. Russian and Chinese communist imperialism which has been remarkably successful because of indifference and misinterpretation on the part of the free world is being firmly challenged on the field of battle by the United States military forces. We view this scene with great sorrow because it is a tragedy that our Association and our press foresaw a number of decades ago. It is tempting to want to say "I told you so," but the occasion is not one for such cavalier reaction. On the contrary, the present situation should strengthen our resolve to carry on the fight for our principles and beliefs with greater zeal and more intensely than ever before.

As we study the history of our kinsmen, we are forced to the conclusion that Ukrainians are a remarkable people. For nearly a hundred years wherever they may have settled in the free world, in North or South America, in Australia, or in Europe they formed and remain a solid democratic group of Christians who are deeply religious, law abiding, unusually industrious, and extremely self-reliant. Our kinsmen in Ukraine, though powerless at present to guide their own destinies are, in my opinion, no less so. We have only to ponder for a moment on the experience and the dedication of today's greatest living Ukrainian martyr, Cardinal Joseph Slipy, to be convinced that Ukraine and the Ukrainian people are neither submerged nor converted to godlessness—they are enslaved by Moscow.

It is and has been our contention that permanent world peace can be achieved only if all nations are free and independent. It is and has been our contention that since Russian communist imperialism is the prime enemy of a world order that free people yearn for, it is imperative to break up that empire and that Ukraine and other captive nations imprisoned by Moscow be freed. The elimination of Russian communist exploitation of non-Russian peoples is an absolute pre-requisite for permanent world peace. The same principle holds true for Chinese Communist imperialism.

Our stand against communism has been and is clear and unyielding. In the past it seemed that we were alone. But today the situation is changing. More and more, our leaders in the nation's capital, in the United Nations, and abroad, are using the language, arguments and ideas that we advocated all along. And since the beginning of this year, our government in Washington is not only talking but acting.

It would be presumptuous on my part to maintain that we Ukrainians were responsible for these changing attitudes. But it would be equally unrealistic to overlook our contribution to the present policy.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ під час щорічних нарад, що відбулися на „Союзівці“ в тижні від 17-го до 21-го травня включно. Народи започатковано короткою церемонією, віддавши поклін найбільшому Синоді України і патрону УНСоюзу Тарасові Шевченкові. Під час церемонії покладено вінок живих квітів біля пам'ятника Шевченкові. На фото, зняте біля пам'ятника Шевченкові під час церемонії, видно погруддя Шевченка на високому п'єдесталі. Пам'ятник виконав світової слави український скульптор Олександр Архипенко. Біля пам'ятника в першому ряді (зліва) стоять: головні радні Олена Штогрин і Марія Демидчук, за ними гол. радня Олена Олек та гол. контролер Петро Пуцило, далі голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан, головний касир Роман Слободян і головний президент Йосип Лисогір, а далі: заступники гол. президента інж. Степан Куропас та Анна Герман, гол. секретар д-р Ярослав Падок, гол. контролер Іван В. Іванчук і гол. радні Осипа Олінкевич та адв. Анна Чопик. У другому ряді (зліва) стоять: гол. радні Іван Ожежинський, Богдан Зорич, Дмитро Шмагала, Андрій Джула і Василь Гусар, а далі: гол. радний Тарас Шпікула, гол. контролер Іван Кокольський, гол. радні проф. Мiron Куропас і Ярослав Гук та ред. Антін Драган. Немає на фотографії неприязних на нарадах гол. контролера інж. Володимира Коссара і гол. радного Богдана Мельника, як і зайнятих у тому часі іншими справами управителів „Союзівки“ Данила Слободяна і Володимира Кваса, які під час нарад звітували та відповідали на запити в дискусії над їх звітами.

ково неадекватним переосудувати наш вклад у теперішню подію.

Це мої вступні заваги могли б до деякої міри видаватися невдаливими, чи такими, що відбігають від проблем на нашому порядку — огляду активності Союзу. Проте, в своїй власній душі я вважаю за неможливе мислити про нашу організацію із виключенням її зв'язку і відношення до 190 мільйонів американців, 20 мільйонів канадців та около 50 мільйонів наших українських земляків в Україні та в інших країнах світу суціль. Кількість нашого членства, розміри наших ресурсів та наші досягнення статують на нас увагу українського світу. Подобається нам це чи ні, ми не можемо оминути критичного розгляду.

Тому то, на наших нарадах цього тижня ми мусимо зосереджувати нашу увагу не тільки на таких матеріальних аспектах, як збільшення кількості членства, фінансовий ріст та кількість наших публікацій, але ми мусимо знову активно підтвердити нашу відданість принципам, на яких наші батьки-підприємці заснували цей Союз. Що ми зробимо і чого ми не чинимо під час наради цього тижня, матиме свій позитивний чи негативний відгомін не тільки в нашій власній Громаді, але до деякої міри й серед українського народу та серед українських поселенців у всьому світі.

Тепер, згідно з нашою традицією, помянімо вставанням з місця та хвилиною мовчання усіх тих наших членів, що у звітному часі пішли від нас у вічність, і описав підємо до пам'ятника Шевченкові на цьому нашому шматку України на вільній американській землі, щоб віддати поклін Кобзареві України, незрівняному патріоту і борцю за волю, нашому Патрону.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПАТРОНА УНСОЮЗУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Після вступної промови головного президента учасники наради пішли під пам'ятник Тарасові Шевченкові, роботи покійного різьбара Олександра Архипенка, біля якого склали китицю квітів та виконали пам'яткову знімку.

ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Після поклону Тарасові Шевченкові біля його пам'ятника, головні урядовці повернулися на залу нарад, щоб їх

ПОРЯДОК НАРАД

- I. Відкриття засідання і прийняття порядку нарад.
- II. Звіт членів Головного Екзективного Комітету:
 - 1) Головного президента Йосипа Лисогора;
 - 2) Заступника гол. президента інж. Степана Куропаса;
 - 3) Заступника гол. президента Анни Герман;
 - 4) Головного секретаря Ярослава Падок;
 - 5) Головного касира Романа Слободяна.
- III. Звіт головного редактора органу УНСоюзу „Свобода“ — Антона Драгана.
- IV. Звіт членів Головної Ради:
 - 1) Богдана Зорича;
 - 2) Богдана Мельника;
 - 3) Ярослава Гука;
 - 4) Тараса Шпікули;
 - 5) Дмитра Шмагали;
 - 6) Василя Гузара;
 - 7) Андрія Джули;
 - 8) Анни Чопик;
 - 9) Івана Ожежинського;
 - 10) Олени Олек;
 - 11) Осипи Олінкевич;
 - 12) Мirona Куропаса;
 - 13) Марії Демидчук;
 - 14) Олени Штогрин.
- V. Звіт управителів „Союзівки“:
 - 1) Володимира Кваса;
 - 2) Данила Слободяна.
- VI. Звіт Головної Контрольної Комісії.
- VII. Звіт членів Головної Контрольної Комісії:
 - 1) Голови д-ра Володимира Галана;
 - 2) Заст. голови інж. Володимира Коссара;
 - 3) Секретаря Петра Пуцило;
 - 4) Івана Кокольського;
 - 5) Івана Іванчука.
- VIII. Дискусія над звітами.
- IX. Прийняття звітів.
- X. Доповіді членів Екзективу про майбутню працю з дискусією, при співучасті обласних організаторів Володимира Гріняка і Степана Гауриша.
- XI. Схвалення бюджету УНСоюзу.
- XII. Внесення і ухвалення.
- XIII. Закриття засідання.

These opening remarks to some extent might be considered inappropriate or to have strayed from the problem at hand—the review of our Soyuz activities. However, in my own mind I find it impossible to think of our organization and exclude its impact upon, and concern with, 190 million Americans, 20 million Canadians, and over 50,000,000 Ukrainian kinsmen in their homeland and other countries of the world. The size of our membership, our resources, and our accomplishments have drawn the Ukrainian world spotlight upon us. Whether we like it or not, we can not flinch from this scrutiny. That is our destiny as Americans and Canadians of Ukrainian ancestry.

At our meeting this week we, therefore, must not only concentrate on the material aspects such as membership gains, financial growth, and the quantity of publications, but we must reaffirm by action our dedication to the principles upon which our pioneer forefathers founded this Association. What we do or do not do at these sessions this week will have its positive or negative reactions not only in our own communities but to some degree whenever people of Ukrainian descent reside.

As is our custom, we will now proceed to the Shevchenko monument on our grounds to pay our respects to the Bard of Ukraine, a renowned patriot and fighter for freedom, and our patron—Taras Shevchenko.

продовжувати. Приступлено до схвалення порядку нарад. Гол. президент запропонував традиційний порядок нарад, за яким відбувалися раніші річні наради Головного Уряду. Д-р В. Галан запропонував зміну в тому напрямі, щоб звіт Головної Контрольної Комісії пересунути на дальший пліч, після звітів усіх головних урядовців, мотивуючи тим, що Контрольна Комісія, звітуючи, знає всі звіти головних урядовців. Цю пропозицію, підтржану гол. контролером Петром Пуцилом, прийнято. Схвалення порядку нарад є наступний:

- I. Opening Remarks — Supreme President Joseph Lesawyer.
- II. Reports of Supreme Executive Committee:
 - 1) Supreme President — J. Lesawyer;
 - 2) Supreme Vice-President — S. Kurupas;
 - 3) Supreme Vice-Presidentess — Mrs. Ann Herman;
 - 4) Supreme Secretary — J. Padoch;
 - 5) Supreme Treasurer — R. Slobodian.
- III. Report of the Editor-in-chief of „Svoboda“ organ of the UNA — A. Dragan.
- IV. Reports of the Supreme Advisors:
 - 1) B. Zorych;
 - 2) B. Melnyk;
 - 3) R. Huk;
 - 4) T. Shpikula;
 - 5) D. Szmagala;
 - 6) W. B. Hussar;
 - 7) A. Jula;
 - 8) A. Chopek;
 - 9) I. Odezynsky;
 - 10) H. Olek;
 - 11) O. Olinkevych;
 - 12) M. Kurupas;
 - 13) M. Demydchuk;
 - 14) H. Shtogryn.
- V. Reports of Managers of „Soyuzivka“:
 - 1) Walter Kwaa;
 - 2) Daniel Slobodian.
- VI. Report of Supreme Auditing Committee.
- VII. Reports of the Members of Supreme Auditing Committee:
 - 1) Chairman — W. Gallan;
 - 2) Vice-Chairman — W. Kossar;
 - 3) Secretary — P. Pucilo;
 - 4) J. Kokolski;
 - 5) J. Evanchuk.
- VIII. Discussion on Reports.
- IX. Acceptance of reports and vote of confidence.
- X. Outlines of Future Programs by Members of the Executive Committee, followed by discussion with the participation of field organizers W. Hirniak and S. Hawrysh.
- XI. Adoption of Budget.
- XII. New Business and adoption of resolutions.
- XIII. Conclusion.

ДО ПОРЯДКУ НАРАД

(Продовження)

Після прийняття порядку нарад, гол. секретар піднімає, що звіт Екзекутивної та Контрольної Комісії й майже всіх головних урядовців є вже надрукованим та передати учасникам наради, тому, для заощадження часу для дискусій над звітними та над планами нової праці, а також доцільним, щоб звітники скоротили свої усні звіти. Прийняти погодилися з цією пропозицією.

Після цього провів нараду перебрал заст. гол. передсідника інж. Степан Куропас, а головний передсідник Йосип Лисогір розпочав свій річний звіт.

II. ЗВІТ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт головного передсідника Йосипа Лисогіра

The year 1964 had special meaning for our Association not only because it was our 70th Anniversary but even more importantly because it was the 150th Anniversary of the birth of our patron, Taras Shevchenko. The entire Ukrainian world awaited and prepared for this commemorative year with great enthusiasm and deep feeling but no group more eagerly and with more dramatic anticipation than the Ukrainian people in America. For in America, in the historic and renowned capital city of Washington, D.C., a statue of Shevchenko was to be unveiled on government owned grounds and thereafter cared for in perpetuity by the United States government.

The Shevchenko memorial project was particularly close to the hearts of our Soyuz members because our Association formally proposed the idea in a resolution at the 24th Convention held in 1958 in Cleveland, Ohio and soon thereafter acted on the resolution by initiating steps that led to a proposal before the United States Congress.

At the beginning of last year, on January 15, the Supreme Assembly issued an appeal to our membership to commemorate the Shevchenko anniversary and the 70th anniversary of the Ukrainian National Association with appropriate programs and ceremonies. The year was also proclaimed Jubilee Year of the Ukrainian National Association and all members were requested to work harder for the principles and ideals of our pioneer founders. The response was widespread with commemorative concerts and programs being held in Pittsburgh on February 9, the first such event, and in a number of other cities on February 22 and 23 and on later dates. Outstanding personalities and government officials took part in these programs including Postmaster John A. Gronouski and Mayor Robert F. Wagner in the Carnegie Hall event in New York City. Canadian member of Parliament Nicholas Mandzuk in Chicago, and Congressman Michael Feighan in Cleveland.

The double anniversary situation presented a natural opportunity to urge all members to strengthen our ranks. Therefore, simultaneously with the appeal of the Supreme Assembly on January 15, 1964, the Supreme Executive Committee announced a Jubilee Campaign for new members and set the goal at 7,000. New organizing rewards were offered, including special 70th Anniversary pins, and the entire membership was called upon to participate in a vast effort to bring in more members into our fraternal fold.

The results of the Jubilee Campaign and the general progress made in 1964 are clearly reflected by the following key statistics in round figures as of December 31, 1964:

Total membership	84,400	Increase	\$90
New members organized	4,400		
Insurance in force	\$75,000,000		\$5,000,000
Assets	29,500,000		1,200,000
Surplus & Reserves	7,240,000		428,000
Income from Dues	2,441,000		62,000
Investment Income	1,147,000		88,500
Total Benefits paid	1,700,000		260,000
Net gain after dividends	465,000		80,000
Net yield on investments	3.92%		13%

As the above figures indicate, we attained only 63½ of our organizing goal of 7000 new members despite an aggressive jubilee campaign. Increased advertising in our newspapers, extended radio programs in Toronto, Philadelphia, and Chicago, the issuance of a special brochure featuring the ADD certificate, and the employment of an additional field representative for the major part of the year. Philadelphia was the only large District that exceeded its quota for new members. The districts in Chicago, (first place winner for organizing the largest total number of members) Cleveland, Pittsburgh, Troy, Frackville, Buffalo, Youngstown, Allentown, Boston, and St. Louis did not fulfill their quota but they did increase their figures over 1963. The districts in New York City, Toronto, New Haven, Detroit, Jersey City, Perth Amboy, Minneapolis, Montreal, and Baltimore organized fewer members than the year before.

The Jubilee Campaign, despite strenuous efforts mainly on the part of 144 winners of the 70th Anniversary Jubilee Pin, did not live up to its potential. The great bulk of our branch officers failed to follow in the footsteps of the award winners and our drive for new members suffered accordingly. Since the award winners were from all parts of the United States and Canada, it underscores the fact that anyone who really tried to organize members and seriously worked at it was successful in getting the necessary quota to win an award.

All of the winners of the Jubilee pins are to be congratulated for their accomplishments with special praise for the four men who organized 100 or more members. They are Mr. John Odezynsky—192; Mr. Stephen Hawrysh—133; Mr. M. Olshansky—109; and Mr. L. Bodnar—100.

I also want to officially welcome to the President's Club for 1964 the branch Presidents who during the 70th Anniversary year organized 7 or more members. They are as follows:

Branch	Members
J. Odezynsky	192
N. B. Nicholas	114
I. Bula	127
M. Churiv	220
D. Koshylovski	183
S. Kurupas	423
Dr. J. Padoch	194
J. Flis	267
Dr. W. Wyshywanj	361
R. Karbiwnyk	83
J. Kokolski	206
P. Kulish	221

During the year there were no changes in the type and number of insurance plans that were offered to prospective members. The P-20 or 20 payment certificate continued to be the most popular plan in the Adult department and the endowment and P-20 certificates were the leaders in the Juvenile department. The Double Protection certificate in the Adult department showed a slight increase in sales but the total issued is still comparatively small.

The number of ADD certificates in good standing at the end of December was in excess of 1700 but a disturbing factor is that the tempo of sales fell off sharply in the latter part of the year. We had great hopes for this certificate but they are far from realized. One reason advanced for the decreased sales is the low reward paid to organizers. However, the dues on this certificate are low and under the most ideal conditions the rewards can never be too attractive. Nevertheless the certificate does offer good value to the assured and more of our mem-

bers and friends should avail themselves of this insurance coverage. Secretaries and organizers should recognize that this low-priced insurance plan presents them with an opportunity to contact a wider circle of prospects, many of whom could also be interested in becoming life insurance members.

Since the annual meeting last year our actuary has completed the revision of our certificate rates and reserve tables on the basis of the 1958 CSO tables. Our attorney, Mr. R. Sylvester C. Smith, Jr. of Carpenter, Bennett and Morrissey of Newark, N. J. has completed the revision of the certificate forms and has prepared two new certificates, a 5 year term certificate and a 10 year term certificate. Sample copies of the new forms have been forwarded to the Insurance Departments of the various states and to Canada for their final approval. New Jersey and Delaware have already approved the forms. Connecticut is holding up approval pending receipt of the rate book. We expect approvals from the remaining states within days.

A new rate book has been prepared with a preface in both Ukrainian and English and is now in print. We are planning to release the rate book just before we publicly announce the new certificates and the new term plans. It is expected that we will have the necessary state approvals in time to permit the issuance of the new certificates as of July 1, this year. At that time appropriate information about the new certificates and rates will be forwarded to branch officers and we will also publicize the details in our press. Before we conclude our meeting this week, we will discuss the new certificates and new rates so that all of you can become familiar with the changes and other details. We would like to have each one of you fully informed so that you will be in a position to help out secretaries and organizers in your areas who may have difficulty understanding the new forms and rates.

As you all know, we have two field representatives on our staff. Mr. Wolodymyr Hirniak covers the mid-west territory and Mr. Stephen Hawrysh, who joined us last May, works in the east. Both men have filled a need of long standing in our Association; that of establishing periodical personal contact between a representative of the home office and branch officers and members. Some of the results of their activities last year have been most gratifying. We believe that over a longer period their work will become still more effective and productive as they become intimately familiar with the special problems existing in each branch in their respective areas. We have been seeking to engage a similar representative in Canada but as yet, we have been unable to find the right candidate.

In reviewing last year's Jubilee Campaign results, the failure to reach our organizing goal, as I see it, was the inability to stimulate a substantial group of branch officers into productive action. It would appear that too many of our officers either do not realize that election to, and acceptance of, a branch post obligates them to assume responsibilities and carry out certain duties or they just plainly do not care. Whatever the reason, steps are being taken to correct this condition.

Our field representatives have been working closely with branches in their areas and where necessary they instruct officers on how to properly perform their duties. They also discreetly advise those officers that are disinterested to start working. If these procedures fail to produce the desired result the branch members will be urged to make changes.

The task of reinvigorating the many branches that are dormant or nearly so is a formidable one. Mass appeals in our press and on the radio have helped but not enough. Direct mail approaches and the work of the District Committees have been somewhat more successful in improving the situation but still not enough. Now through our field representatives, we are entering the personal contact phase of action. This approach on an individual branch basis, we hope, will give us better results. I know that our field men have been and will be calling on the members of the Supreme Assembly to assist in this personal contact effort in the various communities and I am certain that you will all be helpful.

FINANCES

The financial picture for 1964 reflects continued steady growth which in general was better than in 1963. The total assets at the end of the year climbed to just under \$29,500,000, an increase of \$1,200,000 as compared to \$1,500,000 in 1963. The smaller gain in assets primarily was due to the larger benefits paid out to matured certificate holders.

Premium income or dues from members reached an all-time high of \$2,440,000. This figure was \$62,000 higher than the 1963 receipts from dues. Investment income was \$87,000 higher over the previous year with mortgage loans producing the bulk of this increase. Our net gain from operations, or profit, was nearly 12% more than in 1963 and brought our unassigned funds and special reserves up to \$7½ million. The allocation to the Administrative Fund from members dues however, was only \$17,000 higher over the previous year.

The value of our certificates or the ratio of assets to Liabilities improved from 132.2 to 132.89. The net yield on investments also moved up from 3.79% to 3.92%.

We continued the investment policy of placing the bulk of our new funds in first mortgage loans. At the end of the year mortgage loans had increased by \$1,120,000 over the previous year; bond holdings had increased by \$115,000; and certificate loans to members had increased by \$8000. Our Cash balance at the end of the year was approximately \$40,000 lower, which meant that we kept more of our money invested and producing income.

Our mortgage loans were made on member's homes, apartment buildings, national homes and community centers, parochial schools and churches. It was and is our desire to encourage our communities to build modern and adequate facilities which will properly serve the local needs of their groups. It is noteworthy that the largest mortgage loan in our portfolio, amounting to \$500,000, was made last year to the Ukrainian Catholic Church in Newark. The structure cost nearly \$1,500,000 and the entire property including a school building and a parking lot, has an over-all value of nearly \$2,000,000. Commitments were made to the Ukrainian Orthodox Church in Windsor, Canada for \$150,000 loan on the church building and school and to the Ukrainian Catholic parish in Hamilton, Ontario for \$200,000 also on the church building and school. A commitment was also made to the Hartford, Connecticut community for \$100,000 on a new community center that is under construction. The above commitments will be probably closed this year.

Our investment in loans on churches, schools and national homes now totals in excess of \$2,400,000 of which \$1,800,000 is in the United States and over \$600,000 in Canada.

Income from mortgage inspection fees and special changes on loans amounted to approximately \$14,000 which was the same as in the year before. We are actively continuing to solicit discount loans on a reasonable and conservative basis on residential properties in or near areas where our people reside.

The bonds that were purchased during the year were at yields of 4½ or higher except a limited amount of government short term notes and bills which we bought during periods when we were holding excess cash to meet commitments that were delayed. The new purchases in addition to public utilities included Western Union Telegraph Company bonds. In line with our policy to liquidate tax exempt holdings when the market is favorable, we sold \$160,000 of State of Louisiana bonds. A small loss was incurred but the proceeds were reinvested in higher interest bearing investments. We are still holding tax exempt bonds but they will be sold as fast as we can get reasonable prices for them.

The statistics graphically reveal that our investment policy is resulting in a higher income even though substantial sums are currently invested at lower than going rates to members and institutions. Under present conditions we are confident that all the investments are on a sound basis. We have a few

slow payers amongst our mortgage loans but no serious delinquents. Bonds purchased last are selling at our cost or at a premium.

From time to time we discuss our holdings with different bankers, loan officers, security dealers, actuaries, and accountants. They analyze our bond list and the consensus is that these investments are top quality and adequate for our needs under present foreseeable conditions. We constantly keep on the alert for signs of changing trends in the financial markets and we continuously strive to improve and strengthen our portfolio both as to yields and safety.

It is a pleasure to report that benefits paid to members during the year exceeded \$1,700,000, the highest such figure in the history of our Association and was \$250,000 more than paid in 1963. It is interesting to note that more than \$1,100,000 was paid to living members. Of this amount \$630,000 was received by beneficiaries of matured certificates; \$310,000 was paid out in dividends; \$161,000 went to cash surrenders; and over \$40,000 was paid to indigent members. Death benefits amounted to \$565,000, an increase of \$43,000 over 1963.

The dividend payments of \$310,000 were at the same rate as in 1963 and amounted to approximately 40% of the net gain of \$765,000. If our operations continue favorably for the balance of this year, we should be in a position to substantially raise dividend payments on the next dividend date.

The increases last year were not all confined to income and benefit payments. Operating expenses were also higher by approximately \$50,000 in comparison with 1963. Increased costs included salaries, auditing and actuarial fees, travel for field representatives, rental of equipment, insurance department fees, advertising, group insurance for employees, lodge supplies and for Svoboda. Some of these items were higher than was planned in the budget.

A very serious condition continued to plague us during the year in the form of delinquent branches. We have several chronically tardy secretaries and it has been impossible to get them to make their payments on time. One situation that I reported last year that required the removal of a secretary has not as yet been satisfactorily settled though legal action has been instituted.

Our records, for the second year in a row, were audited by the Certified Public Accounting firm of Ernst and Ernst. You all have copies of this report which is set up on a different basis but the over-all figures are the same. Some of the recommendations made last year by the accountants were adopted and others are still under study.

We desire to modernize our procedures in the finance department and have requested the IBM company to analyze our activities and submit proposals. We are also having a study made of the present IBM procedures in the recording department to ascertain if improvements can be made.

SVOBODA

Last year was a most exciting year for Svoboda. All during the first part of the year our editors and staff worked almost feverishly reporting the progress of the work on the Shevchenko monument in Washington, preparing material for the special Washington edition of Svoboda, and publicizing in great detail the preparation for the unveiling of the monument. Using the "so many days before Christmas" technique, Svoboda and the Weekly not only helped to stir up the historic event but kept that interest at a boiling point up to the day of the massive and dramatic ceremonies.

The special 32 page issue of Svoboda published on the day of the unveiling in both Ukrainian and English and released on the streets of Washington on the morning of June 27, was well received by the public. The contents, prepared in a scholarly manner and much of it original material, makes this issue a valuable addition to information about Shevchenko, particularly in the English language.

In the latter part of the year the excitement continued unabated firstly because of the presidential election and secondly because of two issues that aroused widespread interest and created considerable activity in the Ukrainian press. These issues were the collection of signatures in the matter of the patriarchate and the matter of formal meetings with Soviet Ukrainian governmental representatives visiting the U.S.A. under the cultural exchange program. As usual in such cases too many of the positions taken were strictly along party lines and our paper "could not do anything right." We were always wrong in someone's opinion. In retrospect, I firmly believe that fair minded people will concede that despite the heated furor, our paper's policy continued to be based on the best interests of all of our members and of our community as a whole.

We made changes last year in the setup of the front page and the editorial page and added new features. More changes are contemplated including decreasing the size of the pages. Tests are being made with our present equipment to determine the practicality of such changes. The Ukrainian Weekly continued as in the past. The committee that was named to submit recommendations and suggestions made no report. Our editor-in-chief plans to discuss some details of this matter with the committee during this meeting.

The financial operations for the year showed improvement in income and also an increase in expenses. Receipts from direct subscribers and sales on news stands were \$2600 higher, advertising income increased by \$3700, the almanac brought in \$8000 more than the previous year, and the press fund contributions increased by \$600. Veselka income equalled the approximate direct cost of publishing this very valuable children's magazine. Receipts from printing were about the same as last year.

The major increases in expenses were for salaries, postage, news print and printing materials, and miscellaneous items. Comparative figures for the past five years showing the receipts and disbursements are listed herein and vividly portray the trend of our operations.

Subscription income for Svoboda from members obligated to pay for the paper decreased from \$103,941 to \$103,395, or approximately \$500. The number of members receiving the paper decreased from 14619 to 14517 or a total of 102. The schedule of payments made by members is as follows:

11681 members pay at the rate of 65¢ per month
549 50¢
2107 30¢

We gained 90 in the 65¢ class; lost 232 in the 50¢ class, and gained 40 in the 30¢ class.

During the year we made improvements in the operation of the printing shop and made changes in work assignments. After study and analysis by printing shop equipment manufacturers and suppliers, plans were drawn to streamline the flow of work and improve the efficiency of our operation. This involves new equipment such as tables and storage racks. We have made one purchase and will proceed to modernize and improve our shop gradually and in accordance with the need as reflected by additional job activity.

SOYUZIVKA

At some time or other everyone complains about the weather. In the first part of last year we had just cause to complain because the stormy and unpleasant conditions during the first six months adversely affected our income at Soyuzivka. Receipts from January 1 through June 30 last year were \$10,000 less than in 1963. But business picked up in the latter part of the year and we ended with a gross income of \$249,000 or about \$6000 less than in the previous year.

Losses were suffered in room rentals, in food sales, in gift shop sales and in snack bar receipts. Our bar sales and

admission fees were higher. The income from the Childrens Camp and the Cultural Courses totaled approximately the same as the year before.

Disbursements for wages were \$7000 higher than in 1963. Heat and electricity, real estate taxes, and snack bar costs were also higher. You will note that the report of the treasurer shows an operating profit for the year in the amount of \$9200 but the accountants report indicates a loss of \$1400. This disparity is due to the treatment of the expenditure for Furniture and Fixtures. The accountants show this item of \$10,600 as an expense while we carry it as a capital item, or an asset.

In the disbursements, we also show Capital Improvements of \$30,000. This amount represents the cost of room modernization in the main building and in Chernivtsi, road repairs, tennis court repairs, alterations in snack bar, installation of hood in kitchen, installation of heating equipment in the recreation building and decorating the Veselka main hall. The largest single item among the Capital Improvements is the cost of the heating plant in Veselka. You will recall that this installation was recommended by the Supreme Assembly to preserve the building during the winter months and to make it usable during that period.

As in the past three years Soyuzivka operated at capacity in the summer months. We were unable to accommodate all the requests for rooms in July and August. The summer week-end concerts, dances, and athletic events attracted thousands of young people from all parts of the United States and Canada. The popularity of our resort is constantly growing and it is drawing more and more Ukrainian families into the area as permanent residents. The fall and winter season business is showing signs of improvement. New skiing installations in or near our area should benefit us in the future.

As in the past, the Childrens Camp was operated successfully but was not filled to capacity. Our three-week schedules seem to be unpopular but we are unable to make any change because of limited facilities. The camp director was Mrs. O. Lutzky of New York City.

The attendance at the Cultural Courses also was not up to capacity. The Courses continued to be directed by Prof. Wasyli Steduk.

Our Social program last year was under the direction of the well-known musical conductor, Mr. John Zadorozny. Planned social activities were stressed during the summer and this program will be stressed again this coming year.

Church services during the summer and holidays throughout the year were well attended not only by our guests but by many visitors.

We continue to have difficulty in interesting retired people to make Soyuzivka their permanent home. From time to time we receive requests for information but as of now we have only one permanent guest.

It is becoming more evident that Soyuzivka has reached the status of an institution that is not only well known but is considered a second home by many of our members. A great number of guests are people who have been coming to Soyuzivka since it started operations. Another significant fact is that Soyuzivka is extremely popular with the youth groups.

I'm sure that we will all agree that Soyuzivka is a very important part of our fraternal activity. The operation creates problems and may not be profitable financially but it does offer our members a pleasant, healthful, and interesting place to vacation, play, and rest in an ideal atmosphere and with friendly people.

We are continuing to maintain and improve the buildings and the facilities so that every year the property is growing in value.

During the past year we had no unusual problems or incidents. There has been no change in the two substantial law suits that are pending for accidents that occurred prior to last year.

CULTURAL COMMITTEE

The Cultural Committee, with our editor-in-chief doing most of the work, continued to concentrate its prime effort on supervising the work on the second volume of "Ukrainian Concise Encyclopedia." Our agreement with Prof. Kubijovyc provided for completion of the manuscript in final form by last spring but due to a number of problems that Mr. Dragan will elaborate on in his report, the work still is unfinished. The material that we received has been translated and is ready for typing and editing. We are disturbed by the delay because purchasers of the first volume are anxiously waiting for the second book and we know from past experience that passage of time necessitates or encourages revisions of already finished material and that results in still further delay and expense. However, we are convinced that Prof. Kubijovyc and his colleagues of the Shevchenko Scientific Society are working conscientiously and leaving no stone unturned from a scholarly viewpoint to make volume II of the encyclopedia as accurate and informative as humanly possible.

We have sold approximately 2200 books to date which represents nearly one-half of the 5000 that were printed. According to book-sellers, this is an excellent sales record for a reference book of this type. To us however, the results are disappointing.

The cost of issuing Volume I and preparing for Volume II as of today is in excess of \$120,000. The receipts from sales total slightly over \$50,000. I would like to officially thank, on behalf of our Assembly, all of the people, organizations, and societies that have so enthusiastically supported this project by purchasing the first volume for themselves and for distribution to schools and public libraries. In particular we are most grateful to the Ukrainian Medical Association of North America for purchasing 100 copies of the book for distribution to the members of the United States Senate. This was a very practical and effective way of informing our legislators in Congress about our Ukrainian heritage.

As you all know since the book was discussed at last year's meeting, we published Mr. Dragan's history of the Ukrainian National Association in Ukrainian and it was available prior to February 22 for our 70th birthday. The translation of the history into English has been completed and the book is in print.

One of our proud accomplishments of the year, as has already been mentioned, was the special Shevchenko issue of Svoboda on June 27, the day Shevchenko's statue was unveiled in Washington, D.C. Considerable energy and talent went into the preparation of this issue which was our special contribution to the memory of the greatest Ukrainian that has ever lived.

The Cultural Committee outlined the format for the concert programs at Soyuzivka and supervised the Childrens Camp and the Cultural Courses. The committee also planned the 70th Anniversary program presented in New York City at Carnegie Hall. This event, directed by Mr. John Zadorozny, was proclaimed one of the outstanding artistic productions ever staged in this country by any Ukrainian group. The artists that participated, including soloists, choral singers, and dancers were acclaimed by a standing-room-only audience. Postmaster General John A. Gronouski, who brought greetings from President Johnson, delivered the main address and was received with tremendous enthusiasm. Mayor Robert F. Wagner also was in attendance and took part in the reception after the performance.

Our deep gratitude is extended to all the participants who helped to make our 70th Anniversary celebration in New York City a truly historic event.

A project that was prepared and published by our editorial staff but financed by the Dr. Luke Myshuha Fund, the Anthology of Ukrainian Short Stories, was completed last year and the book put on sale.

(Продовження на стор. 3-й)

Звіт головного секретаря Ярослава Надоху

(Продовження)

REPRESENTATIONS

Our Association is considered one of the important leaders in the ethnic groups and as such we are the recipients of many invitations to participate in various affairs. Last year I was appointed by President Johnson to the National Citizens' Committee for Community Relations which is headed by Mr. LeRoy Collins, former Governor of Florida. I attended a meeting of this committee in Washington. At the annual session of the National Fraternal Congress of America which was held in Seattle last September, I was elected to the Board of Directors of the Congress for a two year term. I also was President of the New Jersey Fraternal Congress until last October and, at present, I am a member of the Executive Committee. All of these honors were not personal. They were in fact recognition of the growing importance of our Association in governmental, fraternal, and community affairs.

We have further evidence of this trend in the state fraternal congresses where our representatives are members of the board of directors. In the New York Fraternal Congress, we have Dr. J. Padoch, in Pennsylvania, Mr. A. Julia; in the New England Fraternal Congress, Miss A. Chopek; and in Ohio, Mrs. M. Bobeckzo. Mrs. Ann Herman, our vice-president, last year served on the Nominating Committee of the New Jersey Fraternal Congress.

My travels and visits during the year were reported fully in Svoboda and the Weekly so there is no need to repeat this information. I do, however, want to comment briefly on the trip made by Dr. J. Padoch and myself to the West Coast. After the Seattle meeting of the National Fraternal Congress, we separated with Dr. Padoch going north to Canada while I went south for the purpose of visiting our branches in respective areas. My stops included Portland, San Francisco, Los Angeles, Phoenix, and Omaha. Dr. Padoch visited our Canadian branches. While in San Francisco, I visited the city of Hayward, California near which is located the farm "Ukraine" that was the home of Father Honcharenko and where he is buried. In Hayward, I met with city officials to discuss the possibilities of a memorial for Father Honcharenko. Several of our members in San Francisco who have been working on this idea were with me.

Wherever I visited in the west, I found intense interest in Soyuz. Our activities are followed with pride and a feeling of importance. Our newspapers, the publication of the encyclopedia, the 70th Anniversary celebrations, and the participation of our officers and members in political, professional, and scholarly activities inspires these groups to initiate and carry on our Ukrainian activities in their respective localities. Since the Ukrainian population in the far west is growing, we have a bright future to look forward to in this section of the United States.

For the second year in a row our Association was represented in the Fraternal Spectacular, an exciting talent show which has become an important part of the National Fraternal Congress annual program. An expert group of young Ukrainian Dancers from Vancouver under the direction of Mrs. Agnes Kripps performed under our banner and they were acclaimed as the outstanding feature of this gigantic fraternal production. Pictures of the dancers in Ukrainian costume appeared in newspapers in Seattle and in the surrounding cities. All of our members from Seattle who attended this performance, as well as Dr. Padoch and myself, were very proud of the Vancouver group. On behalf of our Assembly I would like to thank the people who participated in the program and the officers of our Branch No. 498 in Vancouver for making the arrangements.

An important governmental meeting that we are invited to twice a year is the National Foreign Policy Conference held in Washington. At these conferences, briefings are held on the world situation by top officers of the State Department, the Department of Defense, the Department of Commerce, and the Attorney General's office, and generally the President participates. In the evening a reception is held and all of the speakers together with their associates mingle with their audience. The two meetings that Mr. Dragan and I attended were very informative, and it gave both of us an opportunity to discuss some of the Ukrainian problems with officials who are concerned with this area. One of the striking aspects of these conferences is that they are presented with considerable frankness and to the point.

We are members of and are represented on the Executive Boards of the Ukrainian Congress Committee, the United Ukrainian American Relief Committee, the Ukrainian Financial Institutions and our officers and members participate actively in various capacities in numerous organizations such as the Shevchenko Memorial Committee of America and others. All of us in the Executive Committee, and I am sure this is also true with all the members of the Supreme Assembly, are constantly barraged the year around with invitations to meetings, conferences, concerts, and social gatherings. It is understandable that it is impossible for us to attend all of these affairs or even a majority of them. But as you know from press reports we do cover a lot of territory.

GENERAL

In preparation for our 26th Convention, to be held in Chicago as approved by the Supreme Assembly last year, arrangements were made with the Sherman Hotel, or the Sherman House as it is popularly known. The dates are May 15th to May 21st, 1966. Reservations have been made for general sessions meeting rooms and rooms for the committee meetings. I had the opportunity to inspect the accommodations and I feel certain that they will be adequate and comfortable.

The committee for the revision of our constitution and by-laws has not submitted any written reports or suggestions as yet. Mr. John Panchuk, the chairman, has advised that he has studied our present constitution and he has prepared suggestions. He is planning to meet with our Executive Committee the week of June 11 to discuss the general outline of his plan or work and to ask for suggestions from the executive committee. After that meeting he will prepare a preliminary draft that will be submitted to the members of his committee and to the executive committee. A meeting will then be held to exchange further ideas and iron out all details. Mr. Panchuk estimates that the constitution should be completed by the end of this year.

The subject of a new home office location received my attention throughout the year. Several real estate brokers in New Jersey and in New York City have submitted offerings but they were not suitable for our purpose. Our approach is along the following lines: (1) acquire an existing building that would be suitable and adequate for our use—40,000 sq. ft. or more; (2) acquire a plot of land on which we could build a structure of 40,000 sq. ft. or more, if the rental outlook was favorable; (3) explore the possibility of sponsoring a redevelopment project which would include office space for our use. In such an arrangement, it would be possible to include a community center with athletic facilities, meeting rooms, library, etc. Last month we received an offering of a building that might be usable if the price were made attractive. This offering and the entire problem of a new location will be discussed with the building committee this week.

The Scholarship committee last year awarded five scholarships to university students totaling \$2700. The original authorization by the Supreme Assembly was for three scholarships totaling \$2000. The Scholarship Committee made the recommendation for the increase because they were impressed with the calibre of the applicants and as an additional dona-

tion in honor of the 70th Anniversary of our Association. The scholarship awards have not as yet attracted popular attention but our members as a whole favor this expenditure. We received 35 applications this year and the committee will decide on the awards this week.

The sports program that we support is dominated by the activity in the Penn-Ohio region. The Penn-Ohio Bowling Tournament was held in Derry, Pa. last year and was very successful. In accordance with the recommendations of the Supreme Assembly, a sports committee composed of Mrs. Helen Olek, Mr. A. Julia, and Mr. W. Hussar was appointed to work on plans for a Ukrainian National Association National Bowling Tournament to be held in 1965. Since the Penn-Ohio tournament was scheduled for Youngstown, I contacted the chairman of that event, Mr. Eugene Woloshyn, to ascertain if there was any possibility of holding the national tournament in Youngstown. He agreed to cooperate with our committee and proceeded to make local arrangements. He also agreed to act as our Sports Director. The plan was to run the national tournament together with the Penn-Ohio tournament and have some of the teams participate in both events. The thinking was that the national tournament would attract the better bowlers while the Penn-Ohio tournament which was well established as a family affair with stress on the social aspects of getting together would continue to attract the local groups. By having two tournaments, all players would have an opportunity to compete in their class and all would be satisfied including the children. Mainly because of a difference of opinion as to the cash prizes to be awarded and, to some extent, because of a conflict with other events, the committee decided to postpone the national tournament until 1966. This matter will be followed up with the committee this week.

Another activity that we find extremely important and very interesting are the visits to our offices of outstanding personalities and leaders in Ukrainian circles from all over the free world. Seldom do such men and women by-pass us if they are in the New York or New Jersey area. We find such visits welcome and constructive.

CONCLUSION

In reviewing 1964, our 70th Anniversary year, I think we can all agree that the Association has to a considerable extent fulfilled the goals of our pioneer founders as outlined in Svoboda on September 15, 1893. Then the paper pleaded for the establishment of a "national organization for the benefit of the Ukrainian immigrants." Looking back over the long years and studying the results of last year's activities, we can say with some pride that this was accomplished. Our Association, operating on the principles of brotherhood and cooperation combined with substantial financial resources, organizational experience, and skilled manpower, has indeed, helped to "improve the destiny of our kinsmen." By spearheading undertakings such as the Shevchenko memorial project in Washington, D. C., sponsoring the 70th Anniversary concert in Carnegie Hall, by publishing "Ukraine, A Concise Encyclopedia," and by publishing a 32-page Shevchenko edition of Svoboda, the Ukrainian National Association most certainly helped last year "to show our neighbors that Ukrainian people are also part of America." While we can not, from the business viewpoint, in comparison to some American fraternal, give ourselves accolades for our material progress in 1964, we are justified in being more than proud of our comprehensive cultural and fraternal activities that not only brought spiritual and physical pleasure, enlightenment, and satisfaction to our members, friends, and neighbors but also effectively disseminated information and knowledge about Ukraine, Ukrainians, and the Ukrainian cause throughout America, Canada, and abroad. And for all of us in Soyuz, this is important.

Звернувшись до минулого року, я думаю, що ми всі можемо погодитися, що Асоціація виконала цілі, які наші засновники виступили з проханням виконати в "Свободі" 15 вересня 1893 року. Тоді газета просила створити "національну організацію на користь українських іммігрантів". Поглянувши на довгі роки і вивчивши результати діяльності минулого року, ми можемо з певною гордістю сказати, що це було виконано. Наша Асоціація, працюючи на принципах братерства та співпраці, поєднуючи значущі фінансові ресурси, організаційний досвід та кваліфікований персонал, дійсно допомогла "покращити долю наших співвітчизників".

Звіт асист. головного секретаря Степана Куропаса

В минулому році я мав участь у 5-х засіданнях Головного Екзекутивного Комітету УНСОЮЗУ, з чого один у Вашингтоні. Під час засідань Екзекутивний мій вирішували справи, які були на порядку дня, про що звітано у „Свободі“. За минулий рік — половина всіх справ і половина часу засідань була занята справами поза-союзними, в яких УНСОЮЗ силою своєї позиції в громадянстві Америки і Канади є заангажований. Зі союзних справ найбільшою журбою, звичайно, була справа про притулок. Нові акцентувати грамоти не привнесли належного відлугу в громадянстві і ентузіазму секретарів та організаторів. Ця політика до певної міри спричиняла до стримування чисельного упадку, але з фінансовою боку досі себе не виправдала. Потрібно долати час, закрити грамота та здобуде собі право громадянства в нашій системі.

Справа інвестицій була на нарадах Екзекутивних теж на видному місці. Тому, що УНСОЮЗ не має великих інвестиційних фондів, які дає право вибору на майбутнє, але з другого боку не може собі дозволити на країні моргеджі з добрим відсотком і преміями.

З народних справ на програмі наших нарад були Енциклопедія Українознавства, яка вже коштує нас 100,000 дол., зворот цієї суми певний, але розподілений на довгі роки. Пам'ятник Шевченкові — це друга справа, що вже стоїла на нашій програмі. Так Екзекутив як і „Свобода“ присвячувала тій справі багато уваги. З прискримістю стверджую, що УНСОЮЗ не лише як Головна Канцелярія чи Каса, але як цілість зі своїм членством виказав народну дисципліну і фінансову готовність допомагати таким справам, як пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні. Пам'ятник цей став українською Кальварією, став Каніонем українців Америки, де будуть українці Америки зустрічатися і набирати духовних сил до дальшої праці, до розвитку кайдани, в яких живе Україна.

Протягом року я побував в кількох українських громадах, офіційно, з рамені УНСОЮЗУ, і неофіційно. Мене питали, що УНСОЮЗ думає робити в справі поживлення організаторської праці і який він має план? Звичайно, я не міг відповісти інакше, лише заповнити тих, що питали, що УНСОЮЗ їде далі тими старими випробуваними методами і шляхами, що його праця спочиває на секретарях, бо організаторів у нас обмаль. Але в душі я сам не був задоволений зі своєї відповіді. Правда, УНСОЮЗ має кількох організаторів, має багато добрих відділових секретарів, але він не належало відібрати Шамокіна.

Треба зміни в нашій організаційній системі, якщо маємо рости. Роки „копейки і возів“ минули, для модерних авторитарних нових палива, нового корму і нових возів. З нагоди конгресу „Фратернал Андерердс“, на якому я заступав УНСОЮЗ, я мав нагоду запитати з деякими представниками братських організацій. Ці організації ростуть в членстві і мільйонах, а деякі рахують своє майно в мільйонах. Вони задержали секретарів відділів, але перейшли на систему організаторів-агентів. До старої системи, як наша, вони не вернули б, бо відколи її покинули, ростуть і мають менше клопотів. Мають організаторів і менші канцелярії по міс-

тах. І ми мусимо колись перейти на таку систему і я вірю, що переїдемо, якщо хочемо існувати. Перевести таку зміну у нас тепер надто небезпечно і революційно. Але Річні Збори Головного Уряду мусять про того роду справи говорити, мусять дати відповідь: що будемо далі робити, які наші плани?

В місці свого перебування я все був в контакті з місцевим окружним Комітетом, головою якого був минулого року Микола Олек. Окружний Комітет пробує відбудувати добре ім'я союзних імпрів і стверджує, що йому це вдалося в минулому році. Люди Окружного Комітету працюють безкорисно і їм треба допомагати, зокрема коли вони рухаються і висказують добру волю для союзової роботи. Така добра воля Окружного Комітету у нас була і головні урядовці мали співпрацю і приятельську атмосферу в лоні Комітету. Сподіюся такої співпраці і в 1965 р. бо річні збори — вибори ту саму управу. 1965 рік — с роком передконвенційним, в якому, звичайно, УНСОЮЗ дістає найбільше членів. Вірю, що Шинкаго допише і в ньому і знову задержить перше місце — так йому Боже допоможи!

Звіт заступниці гол. передісника Анни Герман

The year 1964 was a very busy year for all of us in the Ukrainian National Association and in my opinion, it will go down in history as the greatest year Ukrainians in America have ever known. Of course, it was dominated by the unveiling of the Taras Shevchenko monument in Washington on June 27 and the events that led up to that great moment that was witnessed by tens of thousands of our kinsmen who came to Washington from all parts of the free world. Our deepest gratitude must go to the many people who worked so hard and gave so much of their time to make this project possible. We also should be proud of the part played by our Ukrainian National Association and our members in this great accomplishment.

Last year the Ukrainian National Association made important cultural and educational progress. Our publication "Ukraine: A Concise Encyclopedia" attracted more and more attention on the part of educators and students. We also published an anthology of short stories in English entitled "Our Land." For the first time in our history, we granted substantial scholarships to University students. I served on the UNA Scholarship Fund Committee which met here at Soyuzivka last May and at that time granted five deserving young students UNA Scholarships as follows:

Maria Paschak, Irvington, N. J.	\$ 1,000.
Christine Popadynets, Montreal, Canada	500.
Catherine Leschchshyn, Buffalo	500.
Lessa Pisetsky, Baltimore, Md.	350.
Oleh Levitsky, Minneapolis, Minn.	350.

The members of the scholarship committee are: Prof. Roman Smal-Stocki, Prof. Alexander Archimovych, Dr. Jaroslav Padoch, Prof. Bohdan Futey, Mrs. Anne Herman, Dr. Walter Gallan, Mr. Bohdan Melnyk, Prof. Myron Kurpas and Mr. Anthony Dragan.

The committee approved five, rather than three scholarships as was originally announced in the first year of these awards in honor of the 70th anniversary of our Association. Another activity that is important to us are the state fraternal congresses. I was a delegate to the 31st Annual Session of the N. J. Fraternal Congress held October 17, at the Hotel Traymore in Atlantic City, N. J. The congress was headed by Mr. Joseph Leawyer, our president. It includes 37 national fraternal benefit societies having a total membership in the state of New Jersey of over 250,000. There were 38 delegates and 8 past presidents attending the sessions. The main speaker was Mr. Wm. Moir, member of the board of directors, National Fraternal Congress of America. The topic "Fraternalism in Action" was of great interest. I represented the UNA and also acted as chairman of the Credentials Committee.

Last summer, a conference was held at Soyuzivka with leaders of various youth organizations. A better understanding and closer ties with our young people is most important. The organizations represented were—Youth League of North America, Suma, Susta, Plast, Odum, Ukrainian Sports, Zarevo, Tsum, Mun, Ukrainian National Association and Svoboda. I took part in that conference and urged the youth leaders to take advantage of all our organizational facilities in their work.

In addition to attending the Shevchenko monument unveiling in Washington, D.C. and the solemn blessing and dedication of St. Basil's Seminary in Stanford, Conn. on Labor Day, I attended meetings of the Supreme Executive Committee at the home office. These meetings were always day-long affairs at which time full reports were made by the president, treasurer and secretary of the activities for the period of time in between meetings. I took part in all the discussions and always tried to express my opinions on the subjects that were discussed. I also talked to the home office on the telephone very frequently. Whenever I met our members at social gatherings, Soyuzivka, or at meetings, I tried to get their views on various problems and also tried to help either with advice or suggestions when asked to do so.

The records show that UNA had a good year in 1964. This was made possible because everyone worked hard. We probably could have done better and I'm sure that with more cooperation we will do better in the future. There are some items that I think need more attention. We should concentrate more energy on the home for our aged members. Taking care of the elderly who have served U.N.A. for so many, many years should be of deep concern to us. I would recommend a building with fewer steps to climb and more modern facilities.

We should also expand our sports program. We approved a broader sports program, particularly bowling, but it did not materialize. These matters should be discussed at this meeting this year in greater detail and definite steps taken for future improvement.

I want to thank my fellow officers and all my friends for the very fine cooperation received from them during the past year. It made my tasks in the Ukrainian National Association very pleasant and encouraged me to work harder.

Шість цього до закінчення приступив головний секретар Ярослав Надоху.

Енциклопедія Українознавства

в АНГЛІСЬКІЙ МОВІ — це могутня зброя в широкій праці про УКРАЇНУ, видана за ДРІБНІ ДАТКИ 84,000 членів УНСОЮЗУ. Тільки у великій громаді можливі великі досягнення.

ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ

в УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ СЮЗІ

Звіт головного секретаря Ярослава Надоху

Минулий 1964 рік був замінним і важливим роком. Це був рік 150-річчя з дня народження патрона УНСОЮЗУ, Тараса Шевченка і рік побудови йому першого пам'ятника в столиці ЗДА і всього вільного світу. Водночас це був також рік 70-річчя нашого Союзу. Обидва великі ювілеї ми відмітили достойно: Шевченка — пам'ятником, УНСОЮЗ — першою чужомовною Енциклопедією Українознавства. А до цього, серед повен загальногромадських занять, ми на один ступінь вище підняли УНСОЮЗ, придбавши для нього майже чотири з половиною тисячі нових членів і збільшивши його загальне число на круглу тисячку, до вісімдесяти чотирьох з половиною тисяч членства.

Хоч наші на цей пам'ятний ювілейний рік були куди більші. Хоч планували ми здобути в ньому сім тисяч нових членів і довести загальне число членства бодай до вісімдесяти семи тисяч, все ж враховуючи і цей минулий рік до довгого ряду років, які з повним правом називаємо роками розвитку й росту УНСОЮЗУ. І тільки на самому дні серця заховуємо жаль за втраченою, чи — дай Боже — тільки відложеною можливістю видатно наблизитися до сподіваної мети: сотиссячного Союзу.

Як пройшов цей подвійний ювілейний рік? Хто будував нову силу сідмидесятирічного Батька-Союзу, а хто пропав що велику нагоду? Як були успішні й невдачі цього замінного року й як представляється УНСОЮЗ після нього й які наслідки і завдання він залишає на майбутні роки, — все це є предметом цього річного звіту. Стружки колонії чисел, які минулими роками, перелічують цей звіт і рідко мова їх не є цікавою й цінною, як слова, які їх пояснюють. Треба тільки вглибитися в них, щоб їх зрозуміти.

Мавши на увазі те, що вже за рік відбудеться чергова, чотиріторічна конференція й для неї прийде ладити основне чотиріторічне відомлення, яке об'єднує також і минулий рік, думаю, що буде зовсім оправданим, щоб цей звіт обмежити до найосновніших питань.

НА БОЖОМУ ПОРЯДКУ...

Перед приступленням до наміченого порядку наради, спинаюся на хвилину й пристійно свою увагу справі, яка не є на нашій порядку, але постійно, від віків, є на порядку Божому: звернімося ширим серцем і відчуймо пам'ятю до тих, що відійшли від нас і від нашої спільної, союзової праці у вічне життя. Майже всі вони відійшли після довгих десятиріч років відданої праці для своєї громади, після великих трудів для свого Союзу й то відійшли прямо від праці, бо хто з нечисленних наших громадянських робітників може дозволити собі таку довшу відпочинок, що й казати, відхід на пенсію.

Ось вони, рідше, звичайно, через наших, минулорічних втра. Подімося їх за чергою, яку ми присудили Провидінню, вироки якого невідомі нам навіть у цьому атомовому віці: Володимир Янда, секретар і засновник 303 Відділу, номер 12-го лютого; Василь Плещо, довідовий урядовець і останній касир 170-го Відділу, номер 5-го березня; Іван Матейчук, секретар 107 Відділу, номер 21-го березня; Петро Лучанко, б. секретар 130 Відділу, номер 29 березня; Василь Ропач, секретар 302 Відділу, номер 29-го березня; Володимир Крушельницький, доволитий секретар 94-го Відділу, номер 18-го травня; Ілько Гриняк, секретар 409 Відділу, номер 6-го червня; Василь Дюже, відомий український бізнесмен, член 325 Відділу, номер 19-го червня; Сергій Литвинюк, відомий мистецтв, член 457 Відділу, номер 20-го червня; Тома Назар, б. секретар 123 Відділу, номер 16-го липня; Анна Громицька, секретарка 373 Відділу, номер 4-го серпня; проф. Іван Вербицький, доволитий службовик-головний канцелярії УНСОЮЗУ і член 14-Відділу, номер 5-го жовтня; Володимир Пришляк, секретар і засновник 43 Відділу, номер 5-го жовтня; о. Юрій Падзій, б. сотрудник пароха в Джерзі Сіті і член 287 Відділу, номер 4-го листопада; Іван Кропач, доволитий урядовець, а останній касир 204 Відділу, номер 23-го грудня; Софрон Федів, б. керівник друкарні „Свободи“, член 490 Відділу, номер 26-го січня; Павло Заболотський, союзний діяч і делегат на Конвенцію, касир 371 Відділу, номер 3-го лютого; Теодор Харитон, секретар 188 Відділу, номер 28-го лютого.

Кожний з цих Покійників це велика втрата для УНСОЮЗУ, яку, в наш надмір скупі на відданих громадянських діячів часи, меридко годі заступити. Нехай пам'ять їх та їх добрих громадянських чинів і заслуг надовго збережеться в нашій відчій союзній громаді й заохочує нових громадян, зокрема молодь, вступати в їх сліди й продовжувати їх незакінчене діло.

ДЛЯНИН ПРАЦІ СЕКРЕТАРСЬКОГО ВІДДІЛУ

Секретарський Відділ тільки по назві з відділом секретарських, як по давній традиції звикли його кликати, відділом рекордів. На ділі він обіймає куди ширші завдання, першим поміж якими є: 1) канцелярська праця, 2) праця організації та 3) інформаційно-пропагандивно-вишкільна. Та й ці діяння не обіймають же усіх обов'язків головного секретаря. Він є також з уряду секретарем Головного Екзекутивного Комітету і секретарем Головного Уряду, а з призначення чи вибору з членом Культурної і Стипендіальної Комісії й чимало інших несезонних громадських установ.

Минулого року відбулися річні наради Головного Уряду в дні 18 до 22 травня та шість нарад повного Головного Екзекутивного Комітету в дні 18 березня, 6 травня, 28 червня, 16 вересня, 25 жовтня і 30 грудня. В цьому році відбулися наради повної Екзекутивної 19 березня. Крім засідань повної Екзекутивної, три члени Екзекутивної, які працюють в Головному Канцелярії УНСОЮЗУ, відбули більше число коротких засідань для вирішення поточних справ, зокрема інвестиційних. Протоколи цих засідань були виготовлені й зложені до збірки протоколів, а протоколи засідань повної Екзекутивної були надруковані в „Свободі“, здебільшого на сторінках „Трибуни УНСОЮЗУ“.

1. Канцелярська праця

Секретарський Відділ складався в минулому році з дванадцяти службовиків, на одного менше, як в попередньому році, бо з приводу довгої недути відійшла україномовна секретарка головного секретаря. Асистентом головного секретаря був, як раніше, Володимир Сохан, а інші службовики, за часом служби, були такі: Стелла Рася, Меланія Мілянович, Теодор Литвинюк, Ярослав Левицька, д-р Іван Козак, д-р Осип Волощук, Іванна Коць, д-р Марія Кобирницька, мгр Оспі Стечура, мгр Наталія Залуська і Ольга Колодій. Брак україномовної секретарки дуже утруднював працю тим більше, що українські діла чимало оминають секретарську кар'єру й тому придбати секретарку ще й до того для української мови є під цю пору неабиякою проблемою.

(Продовження на стор. 4-й)

Звіт головного секретаря Ярослава Надоху

(Продовження)

Продовж минулого року не було поза одним випадком довших задержань. Службовики виконували свої завдання по традиції прикладно й працювали серед нормальних умов і приязного настрою. Як у ранішніх роках службовиків секретарського відділу належалося згадати це все від всього УНСОЮЗу призначення й подяка, бо, вони, подібно, як більшість союзних діячів, трудилися для УНСОЮЗу не тільки заради хліба але й в розумінні ваги праці для української установи.

Було написаним, але твердим законом Секретарського Відділу відповідати на листи, які надходили до нього в дні їх одержання, або, в потрібні, в найбільшій наступній дні. Хіба лише з важливих причин відповідь відходила пізніше. При 500 Відділах УНСОЮЗу це є неабияке завдання. Про величину й тягар того завдання нехай свідчить число листів, які в 1984 році надійшли до Секретарського Відділу: 28,825. Якщо поділити це число на число місяців, то на один місяць припадає — аж страх усвідомити собі це — 2,400 листів.

Окремою чималою ділянкою праці відділу була розетка різних потреб для Відділів матеріалів, яких в минулому році було 1,600. Чималим завданням є переведення зміни спадкоємців на грамотах членів, яких в минулому році було 1,249. Також зміна прізвищ членів, чи то з приводу подружжя дівчат і жінок, зміни громадянства чи інших причин збирала чимало праці. Таких змін переведено в минулому році 318. Для більшості видатності праці та для ошадної господарки силами й відповідного розподілу праці на весь місяць, вислали замовлень, так званих ордерів, наступала, поза наглядом справами, як вислали членських апликацій тощо, що-тижня, а зміна прізвищ і спадкоємців двічі на місяць. Але якщо секретарі чи члени просили про приспіння якоїсь орудки, вона була поладжувана в дні, коли таке прохання надходило.

Як раніше, так і в минулому році ми не встигли піти на зустріч членським проханням секретарів, щоб скоріше вислати їм грамоти новоформованих членів. Не було й не є в нашій спроможності з різних причин, але передусім тому, що далі три чверті членських апликацій приходять до головної канцелярії в останніх двох-трьох днях місяця, а то й по його закінченні. А оформлення нового члена вимагає чимало трудностей ввнутрі й поза головною канцелярією, як фотографування апликацій, одобрення головною лікарнею тощо. Ще раз і це раз прохання наших організаторів і секретарів, щоб вони у власному інтересі дбали про нових членів весь місяць, не тільки в останні його дні, а щоб, здохнувши апликацію, негайно вислали її до головної канцелярії.

2. Організаційна праця

Складаючи попередні річні справоздання з праці секретарського відділу, я намагався висвітлити й систематично упорядкувати всі ділянки того відділу (зокрема всі його організаційні завдання), але, здається мені, без великого успіху. Та все ж і цим разом, уже вчораш, намагався це зробити. Здається мені, що основними ділянками організаційної праці є: постійне збільшення членів, зберігання існуючих членів, вдержування життєздатних відділів з працездатними урядовцями, їх вишкіл і постійний зв'язок з ними, підшукування нових відділових урядовців, де їх самі Відділи знайти не можуть, підшукування організаторів, їх вишкіл та нагляд над ними і чимало інших. Саме висвітлення цих обов'язків говорить про величину завдання. Коли до того згадати, що кожна забезпечена установка, а українська зокрема, надалі типовий, дірваний мішок, який випускає тим більше води, чим більше її в нього вліє, то це дає змогу зрозуміти, чому на чому до всіх проблем УНСОЮЗу висувається проблема шораз до нового членства.

Як розв'язати цю проблему на лад загально-американський, де практично кожна людина й родина, яка веде упорядковане життя й дбає про себе й своїх близьких, є не тільки забезпечена, але забезпечена достатньо? Як бодей наблизити українців на американському континенті, щоб вони так цінили життєве забезпечення, як його цінують тих 120 злишок мільйонів американців, які разом мають 785 бильйонів доларів забезпечення та й того не вважають достаточним, бо шоразко набувають більше і більше. Наприклад у 1983 році набули вони на нових 59,5 бильйона доларів, отже на багато більше, як десять відсотків всієї доточасної суми забезпечення! Як довести до того бачків наших українських родин, щоб вони пішли за прикладом своїх сусідів-американців і набули для своїх родин стільки забезпечення, скільки вони і члени їх родин заробляють за 22 місяці праці. Пересічний американець має \$6,200 життєвого забезпечення, а американська родина грубо понад \$12,000. Мимо цього найвища статистика показує, що забезпечення американців зростає скоріше, як заробіток. Це є переконливим доказом на це, що свідомість ваги життєвого забезпечення шораз глибше зростає в американське населення, якого невідомою частинною є прецїя американський українець.

Якщо з точною статистикою, яка подає, що наша Католицька Церква в Америці має зорганізованих кругло 350,000 парафіан, а наша Православна Церква 150,000, то на пів мільйона організованої української церковної громади ми маємо в наших братських забезпечених організаціях не більше, як яких сто чи стодесьят тисяч громадян, напевно не більше. Іншими словами можна сказати, що навіть з тих свідомих громадян, які належать до своїх українських Церков, тільки ЦПО П'ЯТИХ є забезпечений у своїх забезпечених установах. Є достовірні докази на це, що величезна більшість українців в ЗДА і Канаді взагалі не є ніде забезпеченою, отже буде близьким правди твердження, що українці це не усвідомили собі ваги життєвого забезпечення взагалі. І тому найважливішим нашим завданням є переламати цей дивний опір, стопити лядову стіну, яка ділить нас від цього найпевнішого джерела нашої спокійної старості й майбутності наших дітей і наших дружин. Складати трудність у здобуванні нових членів виключно на це, що не прибувають сюди нові поселенці з України, хоч це правдиве, не слід, бо тут є ще сотні тисяч наших земляків, які не є забезпечені взагалі й стільки ж, як і забезпечені недостатньо. Здобути їх для УНСОЮЗу це наше найважливіше завдання, якого ми досі, в ширшому розмірі, не вміли розв'язати.

Та мимо того подивудного опору української громади, в час, коли чимало братських організацій падали рік за роком, великим, можна сказати завеликим у відношенні до вислідів, накладом праці і запалу, йдемо вперед і хоч останній рік не належав до найкращих і той рік ми закінчили успішно й на один шабель вище підняли наш УНСОЮЗ.

Ювілейні намагання розбудувати УНСОЮЗ

В минулому році, році сантиментального огляду сімдесятиріччя, постійно піонерської, праці нашої найстаршої на цій континенті і взагалі поза межами України, організації, ми ставалися зробити великий крок вперед до наблизення до нашої мети: стотисячного Союзу. Ми поставили собі безпосередню ціль: сім тисяч нових членів, що після покриття сподіваних трьох з половиною тисяч витрат, мало було нам надати кругло число 87,000 членства. Не сталося так, як думалося і як змалювалося. Ми здохли, як попередніх років, кругло чотири з половиною тисяч нових членів й знову, як вже майже десяти останніх років, на одну тисячу збільшили нашу установу. Хотів уважав би себе щасливим, здохнувши тисячку природу, а то й не мавши втрати. Та ми з сужом згадуємо втрачену велику нагоду. Потіхом в цьому можуть бути невеликі, спектакулярні здобутки УНСОЮЗу і всієї української громади у вітчизні й на інших полях громадської активності. Про ці здо-

бутки ми згадували на початку цього звіту. Величезний труд і запал вложені у виборення права на побудову пам'ятника батькові українського народу в столиці вітчизняного світу й в поставлення його нашою працею й нашими коштом, при чому традиційно були чинні наші союзні відділи і їх членство, а далі величезний здохток на полі позайомлення світу з Україною внаслідок появи англомовної Енциклопедії Українознавства, це почати виправдусь нашу невдачу на нашому організаційному полі і згадніс смуток заведеної надії. Вірно, що в цьому, також незвичайному, передконвенційному, році ми всю свою енергію спрямуємо на нашу союзну роботу і бодей в часті відробимо минулорічне завдання.

Внизу подані таблиці ілюструють нашу організаційну працю в минулому році. Вони говорять сухою мовою членом мовою про ті особи і ті Відділи, які достойно пошанували союзний ювілей, щоб засвідчити вічну живучість Батька - Союзу. Найкращі з них були відзначені ювілейними союзними відзнаками, а було їх 144.

До почесної і не менш корисної традиції УНСОЮЗу належить відмічати свої ювілеї не тільки святкуваннями, але й посиленою працею. За цією традицією пішов Головний Уряд і Екзекутивна УНСОЮЗу, видавши на початку ювілейного року свої ювілейні заклики, основою яких була охота союзних діячів не тільки спомини і не тільки словом, але передусім ділом доказати прив'язання до УНСОЮЗу та пошану для його сімдесятирічної праці. Ювілейний труд, згідно із закликом Екзекутиви, мав пригадати запал і відданість давніх піонерів, які заложили підвалини УНСОЮЗу і всієї нашої громади в Америці.

Для тих, які відгукнулися на цей заклик і допомогли в ювілейному році дальше розбудувати УНСОЮЗ, були призначені ювілейні союзні відзнаки роботи відомого мейстера Петра Холодного мол., виконані в золоті, срібні і бронзі, за придбання бодей 50, 25 і 10 нових членів.

З правдивою присмістю слід ствердити, що цю почесну відзнаку здобули 144 передових союзних діячів. 15 з них здобули золоту відзнаку, 32 срібну і 97 бронзову. Минулому року, коли ми медалею О. Григорія Грушків відмічували ювілейний рік „Свободи" і заслуги діячів у тому році, усіх відзначених було 134. 15 осіб, які здобули золоту відзнаку, організували імпонуюче число 1,237 нових членів, тобто по більше, як 82 члени пересічно на одного.

Поміж ними знаходяться чотири головні урядовці. 32 особи, які здобули срібну відзнаку, приєднались до Союзу 933 членів, тобто кругло по 31 членів кожний. І поміж ними знайшлися аж п'ять головних урядовців.

97 осіб, які здобули бронзову відзнаку, придали 1,256 членів, або по 13 членів пересічно на одного. Поміж ними знаходимо також п'ять головних урядовців.

Всіх 144 відзначених організаторів-збагачили УНСОЮЗ на дуже замітну суму 3,426 членів. Пересічно на кожного з них припадає близько 24 члени.

Коли зважити, що в минулому році УНСОЮЗ придбав 4,398 нових членів, то поза цими 144 ювілейними працівниками, на решту кілька тисяч урядовців 484 Відділи припадає болюче скромне число 972 членів! Коли означити це відсотково треба ствердити, що 144 відзначених здобули 76% всього нашого минулорічного прибутку, а всі інші, що працювали або повинні були попрацювати в союзному ювілейному році, усього 24%.

Це прикре порівняння нехай, хоч пізно, пригадає всім виборним відділовим урядовцям їх нежизновий обов'язок та заставить їх в цьому році відробити завдання — а водночас нехай буде признанням і подякою тим 144 справжнім подвижникам росту і розбудови УНСОЮЗу в році його сімдесятиріччя.

Подані внизу таблиці ілюструють нашу організаційну працю в минулому році, а зокрема нашу ювілейну кампанію за дальшу розбудову УНСОЮЗу. Сухою мовою чисел вони говорять про осіб й Відділи та Округи, які достойно пошанували союзний ювілей, щоб засвідчити перед цілою українською заморською громадою живучість Батька Союзу, в його сімдесятиріччя.

ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ПРИСДНАНИХ У 1984 РОЦІ ПО МІСЦАХ

	Молоді	Дорослі	АДЖ	Разом
СТЕЧЕНЬ	80	149	88	317
ЛЮТИЙ	79	161	99	339
БЕРЕЗЕНЬ	111	165	77	353
КВІТЕНЬ	152	201	66	419
ТРАВЕНЬ	87	161	58	306
ЧЕРВЕНЬ	88	144	47	279
ЛИПЕНЬ	100	161	40	301
СЕРПЕНЬ	123	145	34	302
ВЕРЕСЕНЬ	98	140	27	265
ЖОВТЕНЬ	131	240	62	433
ЛИСТОПАД	148	248	55	451
ГРУДЕНЬ	203	311	119	633
Разом	1,400	2,226	772	4,398

ПЕРШІ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ — ЗДОБУВЦІ ЮВІЛЕЙНИХ ВІДНАК УНСОЮЗУ ТА ЧИСЛА ПРИСДНАНИХ НИМИ У 1984 РОЦІ ЧЛЕНІВ

Золоті Ювілейні Відзнаки			
Ч. П.	Ч. Членів	Ч. П.	Ч. Членів
1. І. Олександрівський	192	8. М. Ткачук	63
2. С. Гавриш	138	10. Т. Шинкула	62
3. М. Ольшанський	109	11. М. Турко	59
4. Л. Воднар	100	12. П. Пуцко	57
5. Б. Зорик	87	12. Р. Чучкевич	57
6. І. Геврик	85	14. Е. Гомотюк	53
7. П. Головачук	85	15. О. Вакай	52
8. М. Семків	63	15. Разом	1,237

Срібні Ювілейні Відзнаки:

Ч. П.	Ч. Членів	Ч. П.	Ч. Членів
1. С. Омелеченко	45	18. Я. Ярема	28
2. А. Джула	38	18. В. Цимбала	28
3. М. Федичини	35	20. І. Пандус	27
4. П. Федик	33	20. М. Вобечко	27
5. Я. Карляк	32	20. Д. Кошловський	27
6. В. Гавриляк	31	20. М. Задерешний	27
7. Гелен Олек	30	20. Іж. С. Куропас	27
7. д-р А. Слюсарчук	30	20. В. Запаранок	27
7. І. Була	30	25. В. Пришляк	26
7. Г. Гарнавський	30	27. В. Рефт	25
7. І. Телюк	30	27. Я. Падох	25
13. Олена Штогрий	29	27. В. Ничифорку	25
13. М. Харів	29	27. П. Ліцак	25
13. В. Колодій	29	27. В. Попович	25
13. д-р В. Палдвор	29	27. О. Хома	25
13. О. Фаринич	29	32. Разом	933

**1 1/2 МІЛЬЙОНА АМЕРИКАНЦІВ
В 1984 РОЦІ ВПАЛИ ЖЕРТВОЮ
АВТОВИХ ВИПАДКІВ. НЕГАЙНО
ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ
АНЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

Бронзові Ювілейні Відзнаки:

Відділ	Ч. Членів	Відділ	Ч. Членів
5. І. Сидор	20	267. І. Філіс	18
8. В. Манзірій	16	268. О. Барилла	17
13. І. Карабін	14	270. М. Варан	14
14. М. Отрок	14	274. Олександр Добрянська	11
19. д-р Р. Голіят	10	276. С. Іваніцький	15
20. А. Триш	15	283. П. Пироганич	12
25. Квітка Стешак	15	284. І. Васильюк	13
28. І. Галіда	11	287. Т. Литвинюк	14
35. В. Волчик	10	293. Марія Демидчук	12
45. М. Сеник	20	293. Мері Душник	11
47. Анна Гарас	15	295. С. Мотрович	13
48. С. Івасечко	10	304. М. Гнатик	10
55. А. Ціздин	10	309. П. Кобас	12
59. М. Гальченко	18	320. І. Малко	13
78. М. Петруччи	11	324. М. Карлін	10
80. М. Сеник	16	325. В. Цюпа	19
83. Р. Карбівний	10	325. Н. Лісогир	10
83. Т. Вак-Войчук	14	327. А. Копистянський	10
86. д-р І. Серайт	11	337. Е. Притула	13
94. М. Кончак	10	339. С. Лупадій	18
94. В. Крушельницький	10	345. М. Дербуш	19
116. І. Грибовський	10	347. Г. Тимчак	13
121. О. Гадз	10	348. Марія Макара	14
137. С. Колодуб	12	350. Т. Філіс	10
139. П. Пигель	10	352. Я. Шербак	11
147. І. Заворський	12	358. Катерина Мураль	13
149. Марія Стецьків-Діла	10	360. І. Гаврилюк	6
156. В. Новак	10	361. П. Кучма	18
158. д-р О. Саноцький	13	361. д-р В. Вишванний	16
163. С. Філік	15	362. Ф. Петрик	13
172. В. Осадчук	10	364. М. Сентія	10
173. П. Шербак	20	364. В. Владика	10
182. О. Гнатюк	11	375. І. Давидівський	12
194. І. Васильшин	18	399. І. Красник	11
206. І. Кошловський	10	418. І. Мельник	10
214. О. Твардовський	10	422. Т. Тешук	10
219. Марія Юров	11	423. М. Куропас	10
220. І. Мелінішин	18	423. Т. Носісич	11
221. П. Куліш	10	434. В. Мельник	20
226. М. Калыба	12	437. М. Малинівський	17
233. Гелен Магер	16	439. В. Задерешний	11
234. І. Іваник	11	442. Катерина Потічна	15
238. Анна Ремік	16	441. М. Шпурко	13
240. А. Стецяк	19	469. К. Чорномаз	12
245. М. Мартиненко	10	473. О. Чайковський	15
254. В. Романішин	10	486. Я. Вільшак	11
257. П. Сидячак	21	496. М. Шенкецько	10
257. М. Новак	10	506. А. Масий	10
266. В. Труфін	19	97. Разом	1,256

ЛИСТА ВІДДІЛІВ, ЯКІ ПРИСДНАЛИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ НАЙВІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ

Ч.П. Ч.В.Ід. Місцевість	Число членів	Ч.П. Ч.В.Ід. Місцевість	Число членів
1. 153 Філадельфія, Па.	191	19. 102 Клівленд, Огайо	39
2. 423 Шікаго, Іл.	127	19. 336 Клівленд, Огайо	39
3. 445 Вінніпег, Ман.	85	22. 161 Ембрайд, Па.	38
4. 432 Торонто, Онт.	77	23. 316 Рочестер, Н. Й.	35
5. 42 Пасейк, Н. Дж.	78	23. 183 Дітройт, Мич.	35
6. 194 Нью Йорк, Н. Й.	72	23. 155 Перт Амбой, Н. Дж.	35
7. 221 Шікаго, Іл.	71	26. 292 Дітройт, Мич.	33
8. 379 Шікаго, Іл.	64	26. 204 Нью Йорк, Н. Й.	33
9. 131 Шікаго, Іл.	61	28. 257 Лос Анджелес, Кал.	32
10. 63 Форд Сіті, Па.	59	28. 106 Шікаго, Іл.	32
11. 346 Клівленд, Огайо	57	28. 385 Мінеаполіс, Мінн.	32
12. 277 Гартфорд, Конн.	54	28. 325 Брукліні, Н. Й.	32
13. 404 Філадельфія, Па.	52	33. 395 Палатая, Іл.	31
14. 83 Філадельфія, Па.	50	32. 127 Вофоло, Н. Й.	31
14. 138 Палатая, Іл.	50	32. 334 Клівленд, Огайо	31
16. 86 Нью Йорк, Н. Й.	49	32. 22 Шікаго, Іл.	31
17. 361 Нью Йорк, Н. Й.	47	38. 174 Дітройт, Мич.	30
18. 376 Філадельфія, Па.	41	36. 414 Нью Гейвен, Конн.	30
19. 48 Рідінг, Па.	39	36. 397 Філадельфія, Па.	30

ДОСЯГНЕННЯ ОКРУГІ В КАМПАНІЇ 1984 РОКУ

Округа	Присд.	Квота	Округа	Присд.	Квота
Ч.П. (оскодж) членів	1984 р.	Ч.П. (оскодж) членів	1984 р.		
1. Chicago, Ill.	712	1,000	18. Montreal, Que.	71	300
2. Philadelphia, Pa.	693	600	19. Minneapolis, Minn.	71	150
3. New York, N.Y.	426	750	20. Buffalo, N.Y.	66	150
4. Toronto, Ont.	310	600	21. Youngstown, Ohio	69	260
5. Cleveland, Ohio	291	500	22. Allentown, Pa.	59	125
6. Detroit, Mich.	196	500	23. Baltimore, Md.	49	150
7. Pittsburgh, Pa.	169	250	24. Boston, Mass.	37	150
8. New Haven, Conn.	153	250	25. Woonsocket, R.I.	23	75
9. Newark, N.J.	118	250	26. Wilkes Barre, Pa.	20	75
10. Rochester, N.Y.	117	250	27. St. Louis, Mo.	15	50
11. Passaic, N.J.	107	150	28. Smithmill, Pa.	11	50
12. Winnipeg, Man.	93	150	29. Scranton, Mass.	10	125
13. Utica, N.Y.	89	175	30. Ludlow, Mass.	6	50
14. Perth Amboy, N.J.	89	175	31. Elmira, N.Y.	1	50
15. Jersey City, N.J.	86	175	23. необ'єднаних відділів	96	75
16. Troy, N.Y.	83	125			
17. Frackville, Pa.	72	150			

ЧИСЛА

Шевченківський концерт у Ванкувері

Тут над Тихим Океаном, за високими горами, де не раз нам здається, що ми віддали від Бога і людей, українське суспільно-громадське життя розвивається на всіх ділянках.

Як в минулих роках, так і цього року, 28-го березня, о 3-й годині по обіді, в аудиторії Українського Католицького Центру, місцевий відділ КУК, при співучасті Української Католицької та Української Православної громад, рідних і танкових шкіл та молодіжних організацій ЮСУМ, СУМК та Альфа Омега, віддає пошану Тарасові Шевченку.

Програма концерту не вбагиває, але доказує нам, що тут за морем далеко від України, дух Шевченка живе в наших серцях. Доказом того були масова привабливість народу, що прийшов пом'янути найбільшого поета, не злим тихим словом, як також численна участь дітей і молоді.

Такий концерт не слід оглядати лише з мистецького боку, а радше хочеться додати в нім ідейну і добру волю — і треба сказати, що організатори його, та всі виконавці програми, виявили цю добру волю.

Англоговорна місцева преса помічувала ряд дописів з фотографіями про концерт, так само радіо і телевізії у своїх новинах звернули на нього увагу.

Декламції із творів Т. Шевченка, хорів пісень, музичальні вокальні та інструментальні ансамблі були виконані добре. Програма підкреслила, що Шевченків дух також і нас кличе до чину, до праці для української громади, підказуючи нам, щоб ми не втрачали віри і надії в себе, але спільно працювали в рамках Комітету Українців Канади для нашого загального українського добра.

Церковний хор Української Католицької Парохії св. Покрови відспівав три пісні. Свя- точний реферат виголосив о. В. М. Ганушевський. Пані М. Російчук, при півні Зенон Андріанович, відспівала дві пісні до слів Т. Шевченка.

Слід зазначити, що решта точок програми, а саме хорів пісень, танків, декламцій та музичальних точок були виконані виключно учасниками наших Рідних і Танкових Шкіл та молодіжних організацій ЮСУМ, СУМК та Альфа Омега.

Декламції виконали Василь Шевчук, Лінда Котелко, Віра Шевчук. Музичальні точки, піанно соло, Зенон Андріанович і Марія Гайдимовська та оркестра з учасників школи українських танків відіграла в аранжуванні до слів Т. Шевченка. Виступали три групи танцюристів зі школи танку під проводом п. Оксани Крипе, а саме, найменша початкова група у віці від 4 до 7 років, початкова група "Русалка" та танцювальна група молоді "Веселка". До танків приєднала оркестра Шевчука.

Дітотий хор при українській Католицькій парохії св. Покрови, під проводом п. В. Шмигеля, відспівав дві пісні. Всі точки публіка нагороджувала яскравими оплесками.

На кінці програми п. Іван Станко, заступник голови місцевого відділу КУК, зложив щирою сердечну подяку всім тим, що в якийсь спосіб причинилися до успіху Шевченківського Концерту.

Програма закінчилася відспіванням "Ще не вмерла України". "Боже, щастя їй". Оксана Крипе гол. КУК, Відд. у Ванкувері

Опозиція в Португалії проголосила день загальної жалоби з приводу повернення, що вночі цього року на еспансько-португальському кордоні вбито лідера опозиції, генерала Губерто Дельгада, який кандидував у 1968 р. на президентства Португалії проти диктаторського режиму прем'єра Антоніо де Олівейра Салізара.

Десять загальних зборів Комісії Допомоги Українському Студентству (КоДУС-у)

8 травня відбулися в Парижі десять загальних зборів КоДУС-у, які розпочали Службою Божою, що її відправив Всес. о. І. Яцків.

В Зборах узяло участь 23 особи, що ними, крім чотирьох членів управи, було заступлених 25 громадських установ — членів КоДУС-у з ухваленим голосом, у тому числі обидві українські Церкви, УЦД-ОА, СВА, УМХС і УКС з Австрії; УДК, СУРБ і УНОТ з Бельгії; ОУВБ з Великої Британії; УВУ, УТГІ, ЦІУ-ЕН, УМХС, СУП-КПС, ЗУА-ДК, і КО-УХР з Німеччини; НТШ, УАТ, ГУ-УХР, КО-УХР, ОУФ, УНС, СУФ та УСГ з Франції.

Як гості були заступлені клітини КоДУС-у в Австрії, Німеччині, ЗДА, Канаді і Австралії та заокреані установи: Головна Рада Наукових Товариств ім. Шевченка в Торонто, Суспільна Служба Українців Канади в Торонто, Канадсько-Український Інститут Просвіти у Вінніпегу, Український Народний Союз у Джерзі Сіті. Крім того призначили своїх заступників заокреані співробітники і прихильники КоДУС-у: інж. Р. Білінський з Нью Йорку і мгр. М. Головатий з Пікаго. Слід додати, що згадані гості: ССУК з Торонто, КУП з Вінніпегу, УНС з Джерзі Сіті і мгр. М. Головатий відзначили свою участь у зборах грошовими пожертвами.

Збори відкрив, виконуючий обов'язки голови КоДУС-у, інженер М. Маслов, на пропозицію якого обрано президію зборів у складі: голови, проф. д-ра О. Куличенка та членів — мгра Ю. Костюка, заступника голови КоДУС-у в Австрії і доц. інж. Д. Пеленського, голови КоДУС-у в Німеччині та секретаря інж. Ольги Ренетилло.

Після вшанування пам'яті померлих, голови КоДУС-у ст. п. проф. інж. Е. Глобінського, секретаря КоДУС-у при Г. У. Самопомочі в Нью Йорку, проф. М. Терещенка і П. Свистуна, збори прийняли денний порядок нарад і віддали Комісії для перевірки мандатів, верифікації протоколів останніх загальних зборів і для підготовки вибору нових органів КоДУС-у в складі: голови, проф. д-ра В. Янева, ред. Б. Вітошинського та інж. О. Мельникова.

На підставі надісланих заяв прийнято нових членів, в Австрії: СУ, УМХС і УКС, в Німеччині: КО-УХР, у Франції: ОУФ та СРСР-ОМ у Женеві, що ліквідувалося. У дальшому ході нарад виголошувало і відчитувало привіт зборам та побажання з нагоди срібного ювілею КоДУС-у від Почесного Члена і опікуна КоДУС-у Високопреосв. Архiep. Кир Івана та Кир Гавриїла, від згаданих

уже членів, представників і співробітників КоДУС-у, від ЛВУ з Торонто, ГВ — Самопомочі з Нью Йорку, СУ у ВБ з Лондону, д-ра В. Маркуса Шинкаго.

Мандатна Комісія, провірявши пред'явлені уповноваження делегатів 25-ох громадських установ на всіх 29 членів КоДУС-у і список присутніх, запропонувала визнати збори правосильними. Верифікаційна Комісія, ознайомившись із змістом протоколу попередніх зборів з 21-го січня 1963 р., запропонувала зборам його прийняти. Пропозиції одностайно схвалено.

Далі склали звіт про працю управи за 1962-63 і 1963-64 років в о. голови інж. М. Маслова і секретаря Т. Волошинського. Звідоповідання за кожний рік окремо, надруковано в пресі і їх відбитки переслалися своєчасно усім членам до відома, а крім того, вони були надіслані членам разом із запрошенням на збори, а під час зборів роздані всім учасникам зборів; збори погодилися їх не повторювати. Тому згадані тільки коротко про діяльність у минулому періоді, порівнюючи його цифрові дані з попередніми роками. На надходження у 1962-63 шкільному році, 23-му від часу існування КоДУС-у, склалися збори і пожертви на круглу суму 37.000 франків, повернені стипендії 10.000 фр. На кошти завідування витрачено 3.700 фр., на допомогу для 75 стипендіатів понад 37.000 фр. За 1963-64 (24-му з часу заснування) надійшло по збірках 38.000 фр., по поверненнях стипендіям 13.500 фр. На кошти завідування видано круглою 3.000 фр., на допомогу для 52 стипендіатів 18.600 франків. Через помилку зменшення числа стипендіатів і зв'язане з цим зменшенням витрат, виникла надлишка, якою покрито дефіцит з 1960-1962 рр., що досягли 7.500 фр. і піднято стипендії від 1-го жовтня 1964 р. Вони досягли таких розмірів: в Австрії до 600 швійцарських франків, що становило 25.500 фр., з поверненнях стипендій 5.200 фр. На допомогу для 52 студентів видано 21.500 фр., на кошти завідування 1.500. Подано також допомогу організаторам студентських конгресів у Парижі 19-21. 4. 1963, в Лювені 20-24 Кир Гавриїла, від згаданих

Музична студія Ігоря Білограда в ПІКАГО-БЕРВІН — повідомляє, що —

XIV РІЧНИЙ ІСПИТ-КОНЦЕРТ УЧНІВ СТУДІЇ — відбувається — в СУБОТУ, 19-го ЧЕРВНЯ 1965 р. о год. 7-й веч. в MUSIC ROOM, FINE ARTS BUILDING 410 South Michigan Avenue

В програмі твори: Ваха, Вартока, Косенка, Ренеті, Шопена та інших. Вступ вільний.

Д-р РОМАН ДІКИЙ Інструктор внутрішньої медицини при Hahnemann Medical College повідомляє про

ВІДКРИТТЯ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ — яку розпочав разом з д-ром В. В. САЛЯКОМ в його канцелярії 1500 VINE STREET PHILADELPHIA, Pa. 19102

Телефон: LO 3-3186 або SA 4-4021 ГОДИНИ ПРИЙНЯТТЯ: у понеділок від 5-01 до 8-01 по пол., у п'ятницю від 6 до 8 по полудні та крім того за попереднім оголошенням.

Внутрішні та серцеві недуги

Втрата одного року пластування... (З листа Станіслава Нью Йорк до батьків пластової молоді)

Вимагують на теренову гру...

„З закінченням шкільного року хочемо подякувати Вам, Дорогі Батьки Пластової Молоді, за Вашу співпрацю, а зокрема за точне посливання Ваших дітей на пластові сходи впродовж року. Діти мали змогу пройти теоретичне пластування за менш-більш 100 годин зайнятих пересічно по дві години тижнево.

Сьогодні хочемо просити Вашої дальшої співпраці, — а саме все можливе зробити, щоб вислати дітей до пластового табору для завершення цілорічного пластування, тим разом у практиці.

Ми щироємо й гратуємося Вам, що Ви рішили дати дітям, якнайкраще виховання, так у їх освіті, як і у виробленні життєвої тутості й будові їхнього характеру. Освіту дає їм школа, дві дальші прикмети здобуває молоді в домашній теплій сім'ї у Пласті.

Львівських УВУ літніх курсів українознавства в Мюнхені з 5 липня по 20 серпня 1965 р. асигновано 2.000 марок на кошти „Подорожі і утримання для європейських студентів“.

Новим у діяльності КоДУС-у звітний час є дарування студентам українських книжок: яке розпочалося у зв'язку з Шевченківським Романом і з ініціативи п. Василя Вакуна з Вінніпегу. Контрольна Комісія віднашляла у „Протестантському“ Головою проф. д-ром В. Яневим завіт з перевірки діяльності КоДУС-у замість ведення секретарем КоДУС-у Т. Волошиним книговодства та доповідства і збори на пропозицію Контрольної Комісії ухвалили, що діяльність та виволопи поділу уступають управі.

В дискусії над звідомленням з праці, в якій, крім членів управи, брали участь м-тр Ю. Костюк, інж. Д. Пеленський, д-р А. Вірета, представник СТУС Г. Панчук та інші, порушено справу потреби дальшої підвищення стипендій, щоб вони в більший, ніж досі міри забезпечували студії, зокрема студентів гуманітарних наук.

До кандидатів на допомогу КоДУС-у поставлено вимогу

„СЕРЦЯ І БУРЕВІЇ“ — Закінчення зі стор. 8-ої

риків, але певним з те, що він не був комуністом.

Цікавий нарис про шляхетного Юрія Мову — Глушка, голову Далекосхідного Секретаріату, про життя якого опісля в Україні ми так мало знаємо, окрім хіба короткого спогаду Д. Гумєніної про зустріч з ним у Києві та його трагічну смерть від голоду.

Інтересні фрагменти зустрічі з колоритною особою Гадзана, що віддав багато сил та знання для розвитку українського руху. Його брат живе тепер у Канаді і з ним В. Несторовичеві довелось піти співпрацювати. Здається, він і спонукав В. Несторовича писати цю хроніку.

Автор ділі згадує Петра Марчиншина, кол. міністра в уряді Далекосхідної Республіки, Кукура, правдолюбів С. Т. Кукуруза, одного з активних членів Українського Клубу, засланого за українську працю „в солдати“ до Маджурі з Поділля, де він учинював і працював разом з о. Прокопом Гордієвським, першим настоятелем української православної церкви в Харбїні.

У Микольську автор зустрічався з О. Ступаком, тим, який організував скликання 1-го українського далекосхідного з'їзду і з яким нам довелось працювати в Харбїні

Вітуйте в члені УНСОЮЗУ!

Вітуйте в члені УНСОЮЗУ!

Вітуйте в члені УНСОЮЗУ!

Що писала „Свобода“ 50 років тому

„Свобода“ ч. 55 з 13 травня 1915 р.

Доля проф. Михайла Грушевського „Професорові М. Грушевському, засланому в Томську губернію, дозволено проживати в місті Симбірську над Волгою. Про облегшення долі нашого діяча клопотали три видатні московські учені, між ними професор Шахматов, член Імператорської Академії Наук в Петрограді, столиці Росії.“

Роківни Шевченка в Росії „Дня 13-го марта, в день 101 роковин великого поета України, в Києві, столиці України, в університеті і політехніці розкинуто українські відозви, що закликали молодіж до однодневного страйку з огляду на заборону уряду святкувати пам'ять Шевченка. В справу вмішались, розуміється, поліція. Відомий Меншиков, редактор „Нового Времени“, з приводу цього б'є на тривогу і кличе до боротьби з „мазепинцями“. В Москві і Петрограді з почину місцевих українських організацій відслужено в одній з більших церков (в Петербурзі в Казанській соборі) горестивні панакхиди по поеті. Зійшлися представники українських організацій, української молодіж і взагалі ціла українська колонія.“

„Свобода“ ч. 58 з 20 мая 1915 р.

Доріжжя в Перемішлі, як оповідають його мешканці, доходила при кінці облоги до нечуванних розмірів. Яйце коштувало 1 корону 20 центів, 1 кіло м'яса 12 корон, курка 18 корон, 1 хліб 16 до 18 корон. За 100 кілограмів пшениці плачено 600 корон, за жито 400 корон, а за картоплю 120 корон. Річ очевидна, що такі ціни рахувалися тоді, як було загальною, що продавати. Взагалі гроші втрачали були в Перемішлі всяку ціну і засоби поживи, як хто їх мав, виниювали один за другий. В останніх двох днях навіть залога кормилася тільки м'ясом коней, які вистріляно, щоб не попалися в руки російської армії.“

„Свобода“ ч. 59 з 22 мая 1915 р.

Російська господарка в Станіславові „Москалі, уступаючи зі Станіславова, вивезли з собою яко закладника між іншим — мітрата Гордієвського, директора гімназії д-ра Сабата, проф. д-ра Івана Дем'ячука, лікаря д-ра Володимира Яновича і інших. В час побуту в Станіславові москалі спиралися ширити свою культуру та нищити все, що було українське. Замкнули, зглядно заставили діяльність отсих українських інституцій: „Достави“, „Церковна Штука“, „Народний Базар“, „Українська Книгарня“, спілка торговельна „Злука“ і ін. Багато Українців арештовано. Гімназійського ученика Соловйова засудили на 3 місяці арешту за те, що „лекорисно“ висказувався про москалів. Грецько-католицьких священиків тероризують і або арештують, або силою викладають з парохії. Сі насильства, а також накладання великих контрибуцій на населення, биття нагайками, грабунок, беззастановні ревізії і т. п. протверзали аж навіть деяких русофілів.“

„Свобода“ ч. 59 з 22 мая 1915 р.

В тяжкому горю ділюся з Рідними, Приятими й Знайомими суцільно містою з Рідного Краю, що дня 19-го травня 1965 року по доліві і тяжкій недугі на 81-му році трудючого свого життя, упокоїлася в Богі, в Рідному селі Грушці, Станіславівської області моя Найдорожча МАТИ

бл. п. ПАРАСКА МОРОЗ

Посійте завітати до дому Анни і сина Митрона в Краю та сина Богдана в Америці.

Тяжким горем прибиті: сина — БОГДАН в Америці АННА і МИТРОН з родинами в Краю

Ваші дитини, ВАШОМУ ПРИЯТЕЛЕВІ І ВАМ САМИМ

найцінніший подарунок

UKRAINE: A Concise Encyclopaedia

Англоговорна Енциклопедія Українознавства

під головною редакцією

проф. д-ра Вол. Кубійовича

яка появилася в ЛЮКСУСОВОМУ ВИДАННІ УНІВЕРСИТЕТУ в ТОРОНТО

КНИГА МАЄ 1,215 СТОРІНОК ДРУКУ ТА ПОНАД 600 ІЛЮСТРАЦІЙ, В ЦЬОМУ І КОЛЬОРОВІ ТАБЛИЦІ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.

У цій книжці надруковано наукові, джерельні матеріали в головних розділах:

- ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ
- ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ
- А ПРИРОДА УКРАЇНИ
- ЛЮДИНСТВО УКРАЇНИ
- ЕТНОГРАФІЯ
- МОВА
- ІСТОРІЯ
- КУЛЬТУРА
- ЛІТЕРАТУРА

Ціна цієї великої книги буття \$37.50

Українського Народу тільки

Замовлення, разом з належністю, приймає Головна Канцелярія УНСОЮЗУ.

To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303, U.S.A.

I hereby order the first volume of Ukraine: A Concise Encyclopaedia published by the University of Toronto Press.

Enclosed is (a check, money order) for \$_____ Please send the copy to the following address:

Name _____ No. _____ Street _____ City _____ State _____

Появився вже другий наклад

СВ. ПИСЬМА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ

Це перший повний переклад в українській мові всіх Книг Св. Письма. Має 1422 + XXIV сторінок друку на тонкому індійському папері; 14 кольорових ілюстрацій та 2 великі кольорові мапи.

ЦІНА: Оправлене в штучну шкіру \$12.00 Оправлене в шкіру і позолочене 15.00 Оправлене в люксову шкіру і позолочене 20.00 В поданій ціні влючені кошти пересилки.

Замовлення слати на таку адресу: PP. Basiliani v. S. Giosafat, 8, Roma (Aventino), Italy

Гроші проситися вислати в листі — тільки чеком на ім'я: PP. Basiliani. Св. Письмо висилатиметься за попереднім висланням належності.

Болуча втрата і тепле слово!

(Посмертна згадка про інж. Павла Біласюка)

4-го лютого утіливіч парадний Свято-Троїцького Катедрального Собору УАПЦ при 359 Брум вул. в Нью-Йорку стривожила трагічна вістка про несподівану і наглу смерть інж. Павла Біласюка. Передзвонювалися телефони, сповіщаючи одні одних про відхід Павла у Вічність. Павла знали добре не тільки парафіяни Са. Троїцької парафії, його знав і ширший загал, і члени організації та товариства, до яких він належав і в яких працював.

Народився покійний 14-го жовтня 1906 року в селі Яніківці на Волині в родині землемісця батьків-селян. Він виріс з рідної хати традиції і звичай нашого народу, любов до всього рідного, глибоку побожність та гуманність. Можливо, що краса крем'янистої природи мала вплив на формування його характеру. Він мав лагідну вдачу, широкість та тонкість у відчуженні людського нещастя. З 6. п. Павлом не можна було розсваритися. Він своїм лагідним тоном відразу знижував "високий вольтаж" дискусії та приводив його до нормального стану.

По закінченні крем'янистої гімназії, з напівчином, він вступив до Дандігу, щоб здобути освіту. Ще за студентських часів належав до "ОУН" і брав активну участь в громадсько-політичному житті. В 1933 році у зв'язку з виступом міністра внутрішніх справ Польщі — Перадського, його заарештували, перевозили з одної тюрми до другої. Нарешті відправили його до Берези Каргуської, де він перебував рік.

В 1937 році не дивлячись на перешкоди в науці, він скінчив політехніку в Дандігу з званням інженера будівельника. Восени хуртовина другої світової війни закинула 6. п. Павла аж до Греції. Але завдяки своєму ніжному характеру він і там, як український демократ та антинацист зловбив симпатію. Не хотів залишитися у Греції і від'їхав в Україну.

В 1945 році виїхав із України до Німеччини, де був професором при університеті УН-РРА. Приймав участь в творчості Парафії УАПЦ на вул. Дахавер і заснував Товариство Українських Інженерів у Мюнхені. В 1949-му році прибув до США і працював як інженер. Маючи добре ставлення до науки, він на нашій науковій Організації та Товаристві, без реклами. Вислав пачки нашим зацікавленим в Німеччині, турбувався найменшою дрібницею і старався чимсь допомогти.

Доля не судила жити покійному подружжю життям. Залишив він тут тільки у смутку друзів та знайомих, а на Рідних Землях своїх рідних. Нехай клатик нашого українського православного кладовища у Бавен-Бруці заступить йому Рідну Землю, яку покійний інж. Павло так любив і так за нею тужив! На поминальному обіді, який улаштувало Сестринство ім. св. Ольги на "незвичайний вінок" в пам'ять 6. п. інж. Біласюка, переведено збірку на Храм ім. св. Симона в Парижі у Франції, яка дала \$274.

СПІСКОМ ЖЕРТВОДАВЦІВ По \$20: Симончук Андрій, Павло Демидович. По \$10: Настоятель Собору прот. Ю. Сікорський, О. І. Кульчицький, П. Тромса, род. В. Якимчук, О. Лпак, Ю. Кузьмич, К. Церкевич, Д. В. Пахо-

Осередок СУМА в Акроні, Огайо

Осередок СУМА ім. короля Данила в Акроні і його Відділ Ю. СУМА "Січеслав" ч. 32 започаткували свою діяльність в 1958 році. Тоді юнацько-дівоча група вступила в суміський табір "Холодний Яр" коло Янгстауна і від тоді почалася їх діяльність в Акроні. Минались Управління Осередку, а головами його були: інж. В. Лесняк, В. Галамай, П. Яценко, М. Іванюк і О. Куріло.

Акронський Осередок СУМА не є великим, бо старшого членства з 27 і Ю. СУМА 49. В Акроні інші товариства, так само і суміська молоді знаходять притулок в українській католицькій парафії св. Духа, що в парохом с. Дурбак, який ставиться на звичайно прихильно до української молоді, в тому числі і до суміської, і віддає першорядну заго для сходін і різних суміських імпровізацій.

Акронський Відділ Ю. СУМА "Січеслав" має вже за собою кілька років свого існування, але все таки стоїть де-що позади. Головно, що він своєю діяльністю ще за старим способом, бо не дотримувався Правильника СУМ-у, який по-явився пару років тому і не вів своєї діяльності так, як більшість Відділів Ю. СУМА в себе запровадили. Цьогоріч Управління Осередку СУМА і буваний Ю. СУМА "Січеслав" В. Галамай постановили, щоб цього року Відділ привели до порядку і ввели нову систему та робити сходін по роках, і з тією метою 20-го березня запросили члена Г. У. СУМА Т. Цішкевича з Клівленду, щоб переорганізувати Відділ. В церковній залі св. Духа ми застали членів Управління Осередку СУМА. Були О. Куріло, В. Галамай, В. Лесняк, О. Микитин, М. Коваль та інші суміські юнацтво Ю. СУМА і родичі, з коротким

поясненням, Т. Б. Діваки, М. Андрій, Г. Денісенко, В. Богданів, Хор при Свят. Троїцькій Парафії. По \$5: о. протоієрей М. Дішук, Слободяний, Куйбіда, род. Суходолів, Ю. Бобровський, М. Мисюк, П. Козорюк, Г. Оніщенко, О. А. Заліско, А. Ветловас, О. Демченко, В. Монтіка, Е. Нарушенич, О. М. Северини, А. Д. Олійники, В. Наливайко: \$4 — Р. Склар: по три долари: Тромса, О. Іва, зюк: по два долари: Богунте Ларе, В. Шерей: по одному долару: проф. Ю. Спільниченко, І. Кейс, Сердок, Попенко, Г. Дудка, В. Свічкар, О. Степанюк, Г. Герман, Б. Чуприк, К. Громів, Разом 274 долари. Гроші одержані з подякою! Кожному із 16-ти перших жертводавців записані на цій листі пожертви — буде подарована на пам'ять книга творів 6. п. проф. Миколи Плевака — жертви поневолення України!

П. Плевака (Голова Комітету по будові Храму св. Симона в Парижі)

В НАШІЙ КНИГАРНІ МОЖНА НАБУТИ:

Д-р М. СОЛОМІЯ ЦЬОРОХ
монахия Василіянок

ПОГЛЯД НА ІСТОРІЮ ТА ВИХОВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МОНАХІНЬ ВАСИЛІЯНОК

1. Погляд на історію СС. Василіянок. 2. Погляд на виховну діяльність СС. Василіянок. 3. Додаток — грамоти і документи. Багато ілюстрацій. Сторінок — 258. Ціна \$5.00. Замовлення, належність (чеки або поштової перекази) слати на адресу:

"СВОБОДА", Р. О. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

КНИГАРНЯ "СВОБОДА"

приймає замовлення і вислав за попереднім надісланням належності (чек, поштової переказ) такі книжки: СЛОВО — Збірник українських письменників у екзилі. Ч. 2. Тверда обкла. сторінок 400 \$6.50

Д-р Матвій Страхів: УКРАЇНА В ДОВІ ДИРЕКТОРІ. Том 5. Директор і адмінта. сторінок 248.

М'яна обкла. Тверда обкла. 2.50 3.50

В. Т. Несторович: СЕРЦІ І БУРЯВІ. Роман-репортаж. Сторінок 468. М'яна обкла. 6.00

Тверда обкла. 6.80

Н. Миколай Волківський: ШЛЯХАМИ НАШИХ ПРОЦАН. Проповіді про чудотворні ікони Божої Матері. Стр. 193. 2.00

о. Андрій Купчик: В ОБІМАХ МАТЕРІВ. Стр. 259. Тверда обкла. 3.00

Людмила Коваленко: РІК 2245 2.25

Людмила Коваленко: СТЕПОВІ ОБРИ. Перша книжка великої трилогії. Тверда обкла. 2.25

М'яна обкла. 3.75

Марія Пастернак: УКРАЇНСКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІ. Стр. 238. Тверда обкла. 3.50

М. Портилий-Угорчик: ПРИГОДИ КОТІКА МУРЧИ. К. Касьянов ілюстрації 1.00

SVOBODA, 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Посмертні згадки

МИХАЙЛО МАНДРОНА, член 59 Відділу УНСОУ в Бри-джпорт, Конн., номер 3 квітня 1935 р. проживав 72 роки. Народився 25 вересня 1892 року в селі Запалі, пов. Рогатин, Зах. Україна. Похований в смутку брата Стефана, дні сестри Катерини і Маріо, швагря Василя Величка. Похорон відбувся 6 квітня 1965 р. з похороною заповіддю до української Кат. Церкви. Відтак на цвинтар св. Івана Хрестителя в Стр. р. г. Бонн. при участі родини, члена Товариства "Українська Січ" — Відділ 59 УНСОУ і членів Укр. Нар. Дому та армії.

Вічна йому пам'ять! М. Галькевич, секр.

ГРИГОРІЙ ЛАЗАР, член Б-на св. о. Миколая — Відділ 276 УНС в Амбрідж, Па., номер 3 квітня 1965 р. народився 17 квітня 1904 року в с. Фрага, пов. Рогатин, Україна. Похований в смутку брата Стефана, дні сестри Катерини і Маріо, швагря Василя Величка. Похорон відбувся 6 квітня 1965 р. з похороною заповіддю до української Кат. Церкви. Відтак на цвинтар св. Івана Хрестителя в Стр. р. г. Бонн. при участі родини, члена Товариства "Українська Січ" — Відділ 59 УНСОУ і членів Укр. Нар. Дому та армії.

Вічна йому пам'ять! Подар Михайло Фук

Ізраїльська військова перевелася плавний рейд проти трьох іорданських прикордонних пунктів, з яких було введено останній протизраїльський саботажний акт. Ізраїль признався до трьох рейдів, заявивши, що це не акти пістети, а "перестороги". Згодом в Єрусалимі між іорданською та ізраїльською частинами була стрілянина, в якій також були вбиті.

ВШАНУВАННЯ ПРОФЕСОРА РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА

Надзвичайний професор Морей Стейггове Коледжу, в Морей Кентокі. Роман Придаткевич з освітленням сімдесяти років життя відходив на емеритурі. Братство американських музиків, Фі-Му-Алфа Симфонія установили на його пошану щорічну нагороду для найуспішнішого студента музичного відділу цієї високої школи. До бронзової таблиці із гравіюванням наголовком "Нагорода ім. Романа Придаткевича" буде додаватися щорічно одна ідея та прізвище нагородженого студента. Треба додати, що за дев'ятилітній літ свого навчання в Морей Коледжі проф. Придаткевич допоміг околом десятком українських студентів (більшість з них студенти музики) покінчити університетські студії та здобути собі посади в американських прилюдних школах.

Місцевий Ротарі Клуб влаштував 15 квітня в честь проф. Р. Придаткевича сходін, під час яких наш мистець дав власний концерт. Як повідомляв "Леджер енд Таймс", "професор Придаткевич грав не тільки з блискучим розумом, досконалою технікою, але і захоплюючим віданням музики. Було очевидно, що артистичність і мистецька сила, з якою Придаткевич грав на скрипці зворушувала присут-

них. Він одержав бурхливе призначення". А "Рота Паттер" бюлетень Ротарі-Клубу у Морей, подіє, що Придаткевич грав не тільки з технічним блиском, особистим чаром та знаменитим виразом, але виконуючи ті твори, які він так любив, викликавав глибоке зворушення у слухачів.

Дня 22-го квітня відбувся в залі музичного відділу М.С.К. останній концерт Придаткевича, як активного професора. Місцеві газети "Падукка Демократ" та часописи інших місцевостей помістили крім великої світлин також дані про музичну кар'єру Придаткевича, як скрипака та композитора.

Програма концерту включала крім "Дуо" Стравінського, "Скрипкового Концерту" Дворжака і коротких творів також відомого нашому громадянству "Чабана" Придаткевича. Цей виступ притягнув ентузіастичну публіку, а в переповнений залі наш мистець одержав теплу овацію, яка була відданням пошани праці мистця та педагога.

Перейшовши на емеритурі, Придаткевич матиме нагоду далі та більше інтенсивно творити нові та виділювати давні свої музичні твори та вернутися частинно до прилюдних виступів. Останніми часами М.С. Коледж допоміг видати Першу Симфонію (Визволення) Придаткевича, першу частину якої виконував уперше і з успіхом славний Леопольд Стокоуський в Денвері Колорадо ще в січні 1951 року. Віримо, що наш мистець, в повному здоров'ї, звільнившись з учительської праці, зможе далі працювати на користь української музики так, як в тридцятих роках в Нью-Йорку, коли його власні концерти, концерти його Українського Тріо і концерти української музики Приятелів Української музики робили для справи української культури в Америці, як це зарекомендувала Свобода, незалежну прислугу. І. В.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 16-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-на Клуб Поступовий 70 Відділ в год. 7-й веч. в УНДомі при 96 Fleet St. Присимо прибути і забрати свої дивіденди. — П. Костик, секретар.

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

АСТОРІЯ, Л. Ай. Н. П. Місячні збори Т-на Клуб Поступовий 5 Відділ в год. 7-й веч. в церковній залі. Присимо прийти і забрати свої дивіденди і виплатувати свої членські вкладки на час. — А. Малан, предс., А. Климишин, кас., І. Сидор, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 133 Відділ УНС відбулися 18 червня в р. о. год. 7:30 веч. в приміщенні Укр. Кат. Школи при Sanford Ave. & Ivy St. На порядку: Звіт Королівної Комісії. Будуть роздані чеки-дивіденди. — А. Дубас, секр.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, Па. 397 Відділ відбувся, що приміщення складу буд. в п'ятницю, 18 червня при 5020 Порк Ройл від год. 7-8 веч. і в суботу 19 червня при 847 Н. Френклін від год. 3 до 4. — О. Шторг, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-на Січ — 170 Відділ в год. 6-й веч. в приміщенні Укр. Нар. Дому. Присимо прийти на збори, виплатити свої вкладки і забрати дивіденди чеки. — Д. Дидик, секр.

СУБОТА, 19-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-на Чорноморська Січ — 14 Відділ в Січовій залі. Присимо прийти на збори, виплатити свої вкладки і забрати дивіденди чеки. — В. Роговський, гол., М. П. Отрок, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Місячні збори Б-на св. о. Миколая — 217 Відділ УНС відбулися в неділю, 20 червня в год. 2-й по пол. в залі Укр. Амер. Клубу, 292 Гудсон Авеню, Рочестер, Н. П. Присимо прийти на збори, виплатити свої вкладки і забрати дивіденди чеки. — В. Колдунський, секр.

БЮФАЛО, Н. П. Місячні збори Б-на св. о. Миколая — 127-й Відділ в год. 11:30 ранку в церковній залі при Філарм. і Онейда вул. Збирання вкла-

док відбувається що неділі в вище поданим часі і місці. — І. Вула, гол., П. М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори відбулися в год. 3 по пол. в УНДомі під часом 214 Фултон вул. На порядку: Звіт Управління і Корт. Комісії. На зборах можна відібрати дивіденди чеки. — А. Гуа-ток, секр.

До уваги

ДВА І ПІВ КІМНАТНИЙ АПАРТАМЕНТ в приватній домі, біля церкви св. Івана, Vallsburg — ДІЛЯ ЖІНКИ. Тел.: 372-6650

Ваканції

Saltzman Bungalows Rt. 55, Box 186, Swan Lake, N.Y. ЦЕ КІЛЬКА ДО ВИБОРУ МОДЕРНИХ БОНАЛА. Велі угодження, басейн, денний табір, розваги, близ. готелі. 1/2 милі від міста. (914) 292-8547 or (914) 292-7250

Plane

ПОТРЕБУЄТЕ ГРОШЕЙ? Позика на оплату студії, купівлю і навітря домів, авто, літаків і рахунки і великі потреби. 558 Summit Ave. Jersey City 6, N. J. Тел.: 795-4061 (мід. 6-8 год.)

СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ до СССР

Найкращі американські харчі. Гарантія доставки. 40 фт. пшен. муки \$22.80 20 фт. сьмально \$25.80 20 фт. рижку \$17.70 20 фт. цукру \$17.70 Жадайте нашого дарового каталогу.

INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 3rd Street NEW YORK, N.Y. 10010

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — до слави

— не-сміла

Важке повідомлення! Нагода випродати літнього часу: 30 РІЗНИХ КНИЖОК про Україну та її відомі діячів в АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ тільки за дол. 60.00.

Річне

Українське Васильське Відро

Roman Parcel Service

141 2nd Ave., New York City Tel.: GR 5-7439 — виславля НАДАЛІ ПАЧКИ з ОДНОГО І ХАРЧЕВІ. Ріжко: авто, холо-дильники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-й веч., в неділі від 10-3 по пол.

ДИРИГЕНТА

пошукує Українська Православна Церква св. Андрія Первозванного в Лос-Анджелесі, Каліфорнії, теплий, сухий, зловонний клімат. Умови за домов-ленням. Писати: А. СМЕЛЬ 8186 San Gabriel Avenue South Gate, California 90280

Business Opportunity

ДЕЛІКАТЕСЕН Повне влаштування, бере \$1500 тижнево, \$180.00 міс. рент з 3 кімнатами вкзді, 6 днів тижнево, 7 р. — 9 веч. Неділі і свята закрито. Доск. нагода, треба спланувати, щоб одити, \$18.500 на скор. продаж. Тел. власника: MA 4-5827

Real Estate

\$4,995 3 КІМНАТИ і БЕРАНДА, 1/2 АКРА, ВЛІЗ, СЕЛА і КУТВІЛІ. ІНШІ ДОМИ. KOPF OF KERHONKSON, N.Y. Dial 914 628-7500

У Брукліні, біля Ботанічного саду — кам'яний

8 РОДИННИЙ ВІДННОК Рент \$8,500, добрий прибуток. Там же потрібні дружини йор-ланди на добрих умовах. Тел.: 498-2281

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLININ, Inc. Похоронного Ділового 1125 East 7th Street NEW YORK, N.Y. 10010 Tel.: GR 4-1437 СОЛІДНА ОБСЛУГА

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається ПОХОРОНАМИ в ШТАТІ NEW JERSEY.

Щиї присутні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як і день, так і вночі!

JOHN KOWALCHUK

129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5181

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК Займається Похороном в БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ. Контрольована температура. Модерна каліція до уязу ЛАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: OSheard 4-8888

ПОЗИЧКА НА НОВІ АВТА

\$4 РІЧНО ВІД \$100

ПІАТНА ДО 36 МІСЯЦІВ (Забезпечення на авто може бути включено)

Сума позички	Місячна сплата
\$1,000.—	\$31.11
\$1,500.—	\$46.66
\$2,000.—	\$62.22
\$2,500.—	\$77.78
\$3,000.—	\$93.33

Уживані авта фінансовані за низькими ратами

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK JERSEY CITY

BAYONNE HOBOKEN UNION CITY WEENAWKEN NORTH BERGEN GUTTENBERG

ТАРЗАН, ч. 5 449. Ватажків син Тонго!

Ватажок тубільців щойно

згадав, що хлопець у наві-

нів — це його син!

— Очевидно, що я був зворушений втратою Тонго, — продовжував ватажок, — але я погодився з волею богів...

— Крім того, Тонго тепер щасливий... Він навіть є ва-

тажком племені!